درعلیه‌ده غلطه‌ده (آرەولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Նորաշունեկեան խան

Les annonces sont reçue à la Direction du Journal "AREVELK" Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել

ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան 140 Ղրշ.
» » » վեցամսեայ 70 »
» » » եռամսեայ 40 »
Օտար երկիրներու համար տարեկան 40 Ֆրնք.
» » » վեցամսեայ 20 »
Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 ղրուշի փուլը 100 ղրուշի հաշւով:
Տեղական թղթատարի ծախքը բաժանորդներու կը վերաբերի:
Մահ[illegible]նեց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՀԻՆ ԾՐԱԳԻՐ ՄԸ ՆՈՐՈԳՈՒԱԾ

Վեց տարի մը կայ, որ Արեւելքի մէջ խնդիր բրինք հիւանդապահներու պատրաստութեան պէտքն ու օգտակարութիւնը, այն միջոցին երբ «Ֆիլօբթօխօսը»— Բերայի Յունաց Աղքատախնամը,— կը զբաղէր այդ տեսակ ծրագրով մը որ առանց երկար բարակ ձգձգումներու գործադրութեան դրուեցաւ. ու այդ թուականէն ի վեր, քանի մը յոյն բժիշկներ կանոնաւոր դասախօսութեամբ մը հիւանդապահներ կը պատրաստեն իրենց հիւանդանոցին և դարմանատունին համար։ Շատ ծանրաբեռնուած ծրագրի մը չհետեւեցան անոնք ու նախամեծար սեպեցին թերի ուսուցում մը, կամ գէթ գործնական փորձերէ զուրկ դասընթացք մը, բայց անմիջական՝ փոխանակ լաւագոյնին հետամուտ ըլլալով լաւն ալ չընելու։ Մերինները այլապէս մտածեցին, ու գաղափարը մնաց լրագրական շրջանակի մէջ, կամ հին բացատրութեամբ մը՝ «մեռեալ տառ»։

Ու ա՛լ խօսքը չեղաւ հիւանդապահութեան։ Այնպէս որ, գրեթէ նորութեան մը հրապոյրը կ'ընծայէ այս անգամ, — եթէ երբեք հրապոյր կրնայ ունենալ առանկ անշուք գործ մը, — Բերայի Աղքատախնամին նախաձեռնութիւնը՝ հիւանդապահներ պատրաստելու իր դարմանատունին մէջ, ո՛չ միայն բժշկական կանոնաւոր դասախօսութեամբ մը, այլ և փորձառական վարժութիւններով։

Լաւագոյն աղբիւրը՝ այս վերանորոգուած ծրագրին վրայ տեղեկութիւններ քաղելու համար՝ այդ բարեգործական հաստատութեան բժիշկ-ատենապետին դիմելն էր. և ճշմարիտ գոհունակութեամբ մը իմացանք որ Աղքատախնամին վարչութիւնը տեսականին ու գործնականին կրկնակ առաւելութիւնները միացուցած է իր ծրագրին վրայ, և արդէն իսկ յաջողած է խումբ մը հայ բժիշկներու հաւանութիւնը ստանալ կատարուելիք դասախօսութեանց համար։ «Ընտրելիները մէկ տարուան շրջան մը ունին բոլորելիք, բժշկական ու առողջապահական նախնական ծանօթութիւններով պատրաստուելու համար հիւանդներու սնարին քով հսկելու, անոնց դեղ ու դարման հասցնելու, բժշկական պատուէրները ճշդիւ գործադրելու եղանակին վրայ։ Այդ շրջանին առաջին վեցամսեան պիտի բոլորեն Բերայի դարմանատունին մէջ, ու երկրորդը՝ Ազգ. Հիւանդանոցին մէջ։ Ետքը, պիտի ստանան իրենց վկայականը — վկայական մը «աշխարհական մարապետութեան» աղջիկներուն ու կիներուն համար, որոնք՝ առանց բնաւ հրաժարելու կեանքի սովորական պայմաններէն՝ իրենց մասնագիտութիւնը պիտի գործադրեն ոչ միայն Հիւանդանոցին մէջ, այլ նոյն իսկ տուներու մէջ, ուր որ հրաւիրուին պէտքի մը համար, համեստ թոշակով մը։ Բնական է որ ամէնէն առաջ ու ամէնէն աւելի Հիւանդանոցն է որ պիտի ուզէ պահել զանոնք. բայց միեւնոյն ժամանակ, վկայեալ հիւանդապահուհիները կաշկանդուած պիտի չըլլան ընտանիքներու կողմէ հրաւիրուած ատենին՝ անոնց տրամադրութեան ներքեւ դնելու իրենց ծառայութիւնները։

Հիւանդապահի կարօտ ըլլալը տխուր պէտք մըն է, բայց անխուսափելի պէտք մը որ կը ներկայանայ քիչ շատ ամէն կողմ ու ամէն ատեն. հիւանդի տէրեր կան, որոնք անկողին ինկած իրենց մէկ սիրելին՝ հայր, մայր, ամուսին կամ զաւակ՝ փրկելու համար, դրամական ամէն զոհողութիւն յանձն առնելով, չունին մէկը որ հսկէ, խնամէ, բժիշկին պատուէրները գործադրէ. ու հիւանդապահուհիի մը տրուելիք վարձքին կրկնապատիկը կու տան այն կիներէն մէկուն որոնք սրուակ մը բանալ կամ կաթիլները համրել իսկ չեն գիտեր։ Մարզուած հիւանդապահ մը՝ նախախնամական բան մը պիտի ըլլար իրենց համար։ Իսկ Հիւանդանոցին վայելելիք առաւելութիւնները ակներեւ են արդէն։

Պէտք չունինք հրապարակային փափագ մը արտայայտելու որ Բերայի Աղքատախնամը, Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան հետ գոյացնելիք համաձայնութենէն անմիջապէս ետքը՝ գործադրութեան դնէ իր այս մարդասիրական ծրագիրը, քանի որ այդ մարմինը իր մօտէն տեսած պէտքերուն գոհացում տալու համար ինքնաբերաբար նախաձեռնարկ կ'ըլլայ, ու վստահ ենք թէ չպիտի կասի, ինչպէս այնքա՛ն օրինակելի կերպով կազմակերպեց դարմանատուն մը։

Հետաքրքրական պարագայ մըն էր գիտնալ, թէ հիւանդապահական դասընթացքին հետեւողներ պիտի գտնուէի՞ն և ի՞նչ տեսակ ընտրելուհիներ. եթէ միայն կեանքէ ձանձրացողներ, ապրուստի որ և է միջոց մը գտնել ուզողներ, տարեց կիներ ըլլային անոնք, շատ խոստմնալից չպիտի երեւար ձեռք բերուելիք արդիւնքը. բարեբաղդաբար, տարբեր երեւոյթ մը երեւան կու գայ, և այս քանի մը ծանօթութիւնները քաղելու առթիւ, տեղեկացանք որ երեք օրիորդներ ներկայացեր ու արձանագրուեր են, նախնական կրթութիւն մը առած ու բարեկիրթ աղջիկներ որոնք սիրայօժար պիտի նուիրեն իրենց անձը ու աշխատութիւնը հիւանդապահութեան զոր իբրեւ ասպարէզ մը կը նկատեն։ Հոգեկան կարովի ու անձնազոհութեան ալ պզտիկ dose մը,—թէեւ ընտրելիութեան համար պահանջուած պայմաններուն մաս չկազմեն,—անհրաժեշտ են կատարեալ հիւանդապահուհի մը դառնալու համար։ Այս տեսակէտով ալ շնորհաւորութեան արժանի է Բերայի Աղքատախնամը որ մարդասիրական ասպարէզ մը կը բանայ աղքատիկ հայ աղջիկներու առջեւ։ Տ. Ա.

ՊԱԼՔԱՆԵԱՆ ՆՕԹԵՐ

ՖԻԼԻՊՊԷԻ ԲԱՆԱՅԻՐԸ

Ֆիլիպպէն զուարճութեան է'ն յարմարագոյն օրերը խլած է գարունէն։ Ինչպէս այս միջավայրին բոլոր գլխաւոր քաղաքներն ու գիւղերը, այնպէս ալ Ֆիլիպպէն ունի իր բանայիրը։ Զատկուան առաջին օրէն կը սկսի ան, ու կը տեւէ մինչեւ Նոր Կիրակի։ Ու այս ութ օրուան չորսը յատկացուած է քաղաքին մէջ Թէփէ-Ալթը բռուած պզտիկ հրապարակին մէջ անցընելու, մնացած չորսը Գարշը Եագայի ընդարձակ ու տափարակ դաշտին վրայ։ Գարշը Եագան ու իր ժողովուրդը այս տարի փոխանակ բանայիրի, ողողումին ահռելի աւերումները վայելեցին..., և հետեւաբար որոշուեցաւ ութ օրն ալ Թէփէ-Ալթը անցընել։

Ֆիլիպպէի բանայիրը գիւղերու բանայիրներէն կը տարբերի իր ծոցը վաճառանոցներ չունենալովը. տոնցմէ դուրս կան հոն զուարճալի խաղեր, տեսարաններ, բաղդախաղեր, ուտելիքներ, ևն.։ Այս տարի համեմատաբար ուրիշ տարիներու, աւելի անշուք անցաւ բանայիրը, ողողումներուն ու առեւտրական տագնապին պատճառաւ։—Կտաւներով շրջափակուած տեղ մը՝ բաւական ճարպիկ կերպով պէպէճներ կը խաղցուին, որուն դրան առջեւ կայնած է երեսները, քիթը, աչքերն ու բերանը այլանդակօրէն ներկած խեղկատակ մը, որ ժողովուրդը հրաւիրելու և ներս քաշելու համար ամէն միջոց ձեռք կ'առնէ, աչքկապուկ խաղերու... կը դիմէ։ Ուրիշ տեղ մը՝ անթեւ ու անոտք աղջիկ մը պարփակած են, ուր միամիտ ամբոխին հաւասար թուով իրագեկ հետաքրքիրներ ալ ներս կը խուժեն, թէեւ ներսը անոնց փափաքներուն գոհացում չի տրուիր, այդ խեղճ արարածը չօշափել չթոյլատրուելով։ Հոս ալ ժողովուրդը հրաւիրելու համար խեղկատակին օգնական տրուած է գեղեցիկ բայց անպատկառ բոզ մը և չինծու մարդու մը գլուխ։ Քիչ մը վերը ֆոնոկրաֆ մըն է որ զետեղած են։ Այս ամէնքին ալ մուտքը մէկ կոլական է։ Ահա՛ Ֆիլիպպէի բանայիրին այս տարուան ամէնէն հետաքրքրական, աչքի զարնող մասերը։ Իսկ զոյգ-զոյգ թմբուկներուն ու զուռնաներուն ձա՞յները, ո՛հ բնաւ մի հարցնէք. անոնք կը զարնուին պտտուտակ դարձուած տեղերը մարդ պղինձէ գլուխ ունենալու է, շատ չէ, 2-3 ժամ քովերնին մնալու համար...։

Իմ կարծիքովս, բանայիրին է'ն զուարճալի մասը՝ Պուլկարական պարերը կը կազմէին, որ կը սկսուին երրորդ օրուընէ, և որոնց ոչ մէկ քաղաքացի իրաւունք չունի մասնակցելու. հոգի՞ ունի մէկը անոնց մօտենալու, չակառակ պարագային «Լուիցէ Թիկամբօը ի գործ կը դրուի։ Ես իմ ուշադրութիւնս կեդրոնացուցի աւելի պարին դեռատի օրիորդներուն վրայ, որոնց ամէնքին գլուխները, առանց բացառութեան, ծաղիկներով պատած, մազերնին տասնեակ ճիւղերու բաժնուած, ու այլազան գոյներով ժապաւէններու մէջ ամփոփած, վերէն վար բրդէ գործուած հաստ ու թեւ պարեգօտ մը հագած և իրաննին ալ թելով կամ կաշիով մը սեղմած են. ահա՛ գեղջուկ Պուլկարուհիներուն հանդիսաւոր օրերու մէջ հագած ամէնէն գեղեցիկ հագուստը։ Ու եթէ, բարեբաղդաբար, քիչ թէ շատ կարողութեան տէր ծնողքի զաւակը ըլլալու փառքը ունենայ օրիորդ մը, և վիզէն ու մազերէն կախէ քանի մը իրաւ կամ սուտ ոսկիներ, ութ-տասը հատ լիվ կամ կոլական, օ՛, ալ մի հարցնէք, իր նմաններուն մէջ երջանկագոյններէն է, հոգ չէ թէ բոկոտն ըլլայ...։ Իսկ երիտասարդները շատ ալ չեն տարբերիր օրիորդներէն.—Պուլկարական հաստ փափախ մը, գունագեղ թաշկինակ մը անդուսէ բաճկոն մը՝ որուն կէսը ծածկուած է անպատճառ մօտ մէկ կանգուն լայնութեամբ կապուած գօտիին տակ, բրդէ չինուած շալվար մը, գունաւոր գուլպաներ՝ որոնց բերանը պէտք է գետեղուին շալվարին տակ ու ահա կ'ունենանք երիտասարդներուն տարազը։

Պարերը սկսած են։

Ու այս տխմար գեղջուկ օրիորդները երբ կայտառներուն ելեւէջներուն համաձայն թոթուալ, ոստոստել սկսին, դիտողն ալ ուշադրութիւնը լարելու է։ Գիւղացիներու պարին մէջ տիրող նուագը կայտառ ու քէմէնչէն է, զորս ածողները ուժ կու տան իրենց շունչին, թեւին ու մատներուն, ու այսպէս նուագածու և պարող կ'աշխատին սլաքօննին լաւ կատարել, հանդիսականները հետաքրքրելու համար. բայց այս վերջինները ո՛չ նուագներով, ո՛չ պարով և ո՛չ երիտասարդներով կը հետաքրքրուին, այլ միայն ու միայն առոյգ ու կարմրորակ օրիորդներով, որոնք կը թփտան անդադար։ Անմեղ ու համեստ ուրախութիւն մը կը պատէ այդ թիթեռնիկի պէս անհոգ ու մանկահասակ աղջիկներուն ու հարսերուն հրապուրիչ շրթունքները, ուրախութիւն՝ զոր կարելի է վերագրել պարելու սէրէն աւելի իրենց սիրած արարածներուն ձեռքերը բռնելնուն, անոնց ձեռքը իրենցինին մէջը սեղմելու երջանկութեան...։ Անդին, պարելու փափաքող օրիորդներն ու հարսերը կը սպասեն որ առջի պարողները մեկնին ու իրենք յաջորդեն. բայց սիրող սիրտը կշտանալ գիտէ՞...։ Նախանձ մը կայ ամէնուն սրտին մէջ, իրար գերազանցելու նախանձ մը, որով ամէն օրիորդ իր անդամներուն զանազան մասերը ճարպիկօրէն շարժողութեան մէջ կը դնէ, և կարծես կը մրցի մէկը միւսին հետ, ցոյց տալու համար ներկաներուն թէ՛ ո՞րը սքանչելի կերպով կրնայ պտոյտներ ընել, ու այդ դրութեան մէջ աւելի դիւթիչ չե՞ն երեւար...։

Երբ քանի մը ժամ վերջ զուարճութիւնը աւելի տաքցաւ, ու պարողները յոգնեցան, անոնց յաջորդեցին այս անգամ մեծ թուով երիտասարդներ. անկէ վերջ սկսաւ պարը խնալ սկլեւս, արական սեռի մասնակցութիւնը բաւական հարուածեց անոր փայլը, հրապոյրը. հիմա անոր մէջ չմնաց ո՛չ վայելչութիւն, ո՛չ ձեւաւոր և հաճելի շարժուածքներ, այլ լո՛կ արական գիւղացիներու անկանոն շարժումները ու կատաղի թռիչքները մնացին միայն, որոնք աւելի արդիւնք են գըրգռուած ջիղերու, որով միայն կրնան յայտնել իրենց ուրախութեան ու հոգեկան ցնցումներու արդիւնքը։ Պարին այս վերջի փոփոխութեան պատճառով մեկնեցանք այդ տեղէն, առաջին վայրկեաններուն տպաւորութիւնը մեզի հետ տանելով։ Բ. Զ.

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋԸ

(Թղթակցութիւն «Արեւելք»ի)

ԿԱԶԲԼԱԿ, 15 Ապրիլի 1900

Մինչեւ 1872 թուականը, երբ մեր մէջ Կովկասում սկսեց հրատարակուել առաջին կանոնաւոր հայերէն օրաթերթը, եղած հանդէսները հայերէն լեզւով, ներկայացնում էին որպէս մի չտեսարան տիբացուական անշնորհք յօդուածների, որոնք իրենց անմտութեամբ հանդերձ, երբեմն ամբողջ սիւնակներ էին բռնում։

Կային բացառութիւններ, օրինակ Պետերբուրգում հրատարակեալ Նազարեանի ամսագիրը, բայց և այնպէս ընդհանուր ուղղութիւնը տիրացուական գաղափարներ էին, գրուած անգոյն և անհամ ճոռոմաբանութիւններով։

Մի բոլորովին նոր, մի բոլորովին թարմ հոսանք էր, որ նոր թերթի երիտասարդ և աշխոյժով խմբագիրը ներս բերեց իր գործունէութեան հենց առաջին քայլից։ Քիչ խօսքերով շատ բան ասել. ահա առաջին պայմանը։

Կարող էք ի հարկէ երեւակայել, որ երկար ժամանակ գոյութիւն ունեցող մի դրութիւն չէր կարելի մի անգամից ոչնչացնել. որքան էլ բուռն լինէր պայքարը նրա դէմ, չէր կարելի այդ պայմանների մէջ աշխատակիցների բաւարար թիւ ճարել. և ահա ամէն օր մենք պատահում ենք թերթի չորրորդ երեսում պատասխանների բաժնում այդպիսի նախադասութիւնների.—«X. X. Ձեր յօդուածը զամբիւղը քցեցինք»։ Մեծ, շատ մեծ քանակութեամբ յօդուածներ մտան այդ զամբիւղի մէջ մինչեւ որ մեր թղթակիցները և գրողները հասկացան թէ ինչ են պահանջում իրենցից։

Գրեթէ մի քառորդ դար անցել է այդ օրից։

Առէք այժմ մեր թերթերը ձեր ձեռքը։ Շատ քիչ կը պատահէք նրանցում երկար բարակ յօդուածների, բանաստեղծական ճոռոմ նկարագրութիւնների և անտեղի բացագանչութիւնների, «ախ»երի և «վախ»երի։

Այն ժամանակից երբ մեր երիտասարդութիւնը մօտիկից ծանօթացաւ ռուս 60-ական թուականների փառաւոր և թարմացուցիչ գրականութեան հետ, նա ծալեց մի կողմ դրեց Դիւման էլ, բանաստեղծութիւնն էլ, գրաբառն էլ։

Լուրջ և սառը վերաբերմունք դէպ ի կեանքը և նրա երեւոյթները, անողորմ քննադատութիւն նրա պակասութիւնների, դարաւ մեր նորագոյն գրականութեան նպատակակէտը, raison d'être-ը։

Եթէ երեւում են դեռ ևս հին ժամանակի ուղղութիւնը և ոճը ունեցող գրուածներ, դրանց թիւը բարեբաղդաբար այնքան քիչ է, որ նրանք նշանաւոր տեղ չեն բռնում մեր գրականութեան մէջ և տարէց տարի տեղի են տալիս գրական նորագոյն պահանջներին։

Թարգմանական գրականութիւնը նոյնպէս առաջ գնաց, թէեւ խառնի խուռն, թէեւ շատ անգամ շատ անշնորհք կերպով կատարուած, բայց և այնպէս թարգմանուածների մի մեծ տոկոսը լուրջ աշխատութիւններ էին, ըստ մեծի մասին ռուս հեղինակներից։

Ռուս գրականութիւնը բացարձակ առաւելութեամբ առաջին տեղն է բռնում մեր կովկասահայ երիտասարդների ընթերցանութեան մէջ։ Եւրոպական լեզուներից հազիւ երբեմն կը պատահէք նրանց մէջ գերմաներէն և ֆրանսերէն գիտցողների, որը եթէ տոկոսի տակ դնելու լինէք, իմ կարծիքով կը ստանանք անկասկած հարիւրին 90 ռուսերէն, հարիւրին 5 գերմաներէն և հարիւրին 5 գաղիերէն։

Այժմ անցնենք դէպ ի արեւմտեան Հայոց մամուլը։

Տասն և հինգ տարի է ես հետաքրքրւում եմ ձեր լրագիրներով և գրականութեամբ, որքան որ այդ ինձ հնարաւոր է եղել, և ամենագլխաւոր պակասութիւնը որ ես գտել եմ նրանց մէջ այդ այն անտանելի երկարաբանութիւնն է, ամէն քայլում բանաստեղծական անտեղի բացագանչութիւններով, որ կարծես ձեր գրողների մի բնորոշ գիծն է։

Զանձրացուցիչ ճոռոմաբանութիւններ, սիւնակներով նկարագրութիւններ գեփիւռի, սօսափիւնի, սոխակների դայլայլիկների և ուրիշ երեւակայական հազարումէկ գրական սքանչելիքների. ահա ինչ էր ներկայացնում պոլսահայ լրագիրը դեռ ևս անցեալ տասնամեակում։

Ցաջող փորձեր եղան դուրս գալու այդ գրական պայմաններից. սակայն նա չէ անհետացել դեռ ևս բոլոր, քանի կը գտնուին դեռ ևս հիւանդոտ բարբանջանքներ տպագրող թերթեր։ Դեռ անցեալ տարի էր կարծեմ որ ես մի յօդուած կարդացի ինչ որ մի երախայրի թէ աղջկայ մահուան մասին գրուած։

Աստուած իմ, ինչ սոսկալի քանակութիւն անտեղի և անմիտ բացագանչութիւնների. «ախ»երի և «օհ»երի։

Խոստովանում եմ. ես միշտ այդպիսի հեղինակների որ և է գրուածք կարդալիս, երեւակայել եմ նրանց հիւանդոտ անձնաւորութիւններ, մարդեր որոնք իրենց երիտասարդ ժամանակ չափազանց տառապել են մի ախտով, և կարծես մի բուռն փափագ եմ զգացել կանչելու այդ մարդոց երեսն ի վար էջմիածնի մի եպիսկոպոսի պէս. «Այ մարդ, խօսիր մարդավարի, ի՞նչ է ասելիքդ»։

Որպէս զի ընթերցողը չմնայ մտածման մէջ թէ այդ կրօնականը ինչ դէպքում է այդ խօսքերը գործածել, ես կը պատմեմ նրան այդ դէպքը։

Ինչ որ մի եպիսկոպոսի փոքրաւորը (ծառան) հիւանդութիւն ունի եղել խօսակցութեան ժամանակ բանաստեղծական ոճեր գործածելու, խառնելով նրան գրաբարի հետ։

Մի առաւօտ նա ներս է վազում լեղապատառ, սրբազանի սենեակը։

—Սրբազան—ասում է նա հեւալով— վայրի ծաղկանոյն եկեալ է և որովայն մոխրաթաւալին մերոյ մաքրագործեալ է։

—Ի՞նչ, ի՞նչ — հարցնում է Սրբազանը — մարդավարի խօսիր, այ տղայ։

—Գելը (*) մեր ճժուն կերել է, Սրբազան։

—Դէ՛ այդպէս ասա պրծիր, հէր օրհնած, էլ ինչ ես զահլա տանում։

Ես մի բոպէ երեւակայում եմ ինձ այդ դամբանականներ գրողին, յիշեալ փոքրաւորի դերում։

Ահա նա գալիս է, արտասուքը աչքերում, ձեռքերը ամբառնած, մեզմ քայլերով մօտենում, խորը գլուխ է տալիս եպիսկոպոսին, և սկսում դողդոջուն ձայնով.

—Ո՛, Սրբազան հա՛յր... տէր ազնուափայլ և սրբազնագոյն. լեզու իմ ոչ զօրէ գուժելու... աւա՛ղ... սոսկալի և արհաւրալի գոյժ... ո՛հ... երկի՛նք... ո՛վ դժբաղդիս... կանաչ մարգագետիններում, առաւօտեան անոյշ զեփիւռին, երբ սոխակք դայլայլէին... Սրբազան... աղնուագոյն աւանակն մեր... խոշտանգուեցաւ... աւա՛ղ, ո՛հ... ա՛խ... վայրենի գազանի, գայլի անագորոյն ժանիքների՛ց...։

Ձեռքներդ խղճերնուդ վրայ դրէք, հաւանեցի՞ք։

ԱԲԵԼ ԱԳՐԷՍԵԱՆՑ

ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

ԲԱՐԻԶ, 22 Ապրիլ 1900

Մայիս 26-27ի գիշերը՝ երեք նաւեր Գալէէն պիտի բերեն երկու հազար գործաւորներ որոնք Մանչեսթըրի գործարանի մը մէջ կ'աշխատին, և որոնց՝ իրենց տնօրէնները Ցուցահանդէսը այցելելու շնորհը ըրած են, բնականաբար ճանապարհածախքն ալ վճարելով։ Այդ ճանապարհորդները, մասնաւոր կառախումբով Մանչեսթըրէն Լոնտոն պիտի բերուին և Լոնտոնէն Տուվր։ Տուվրէն նաւ պիտի նստին և ցամաք պիտի ելլեն Գալէ. այդտեղ պիտի նախաճաշեն կայարանին մեծ սրահին մէջ, ուր իրենց համար մասնաւոր սեղան մը պատրաստուած է 130 մէթր երկայնութեամբ։ Ճաշէն ետքը երեք յատուկ շոգեկառքերով ուղղակի Ցուցահանդէս պիտի գան, ուր պիտի հասնին առտուան ժամը 6ին։ Երկու հազար Անգլիացի գործաւորները՝ իրիկուան դարձեալ շոգեկառք պիտի նստին Մանչեսթըր վերադառնալու համար։ Միայն անոնցմէ հարիւր հոգիի չափ մէկ շաբաթ Բարիզ պիտի մնան։ Վաղը՝ մայիսի 8ին ալ երկու հազար Զէհեր Բարիզ պիտի հասնին Ցուցահանդէսը այցելելու համար։

* * *

Անցեալ շաբթու մէջ տեղի ունեցաւ Ցուցահանդէսին Ալճէրիայի մասին բացման հանդէսը։ Ալճէրիոյ վրայ սքանչելի գաղափար մը կու տայ այդ շէնքը, ուրուն մէջ ցուցադրուած են այդ տաք երկրին բոլոր արտադրութիւնները։ Հոն կը տեսնուին երկրագործութեան զանազան եւ անթիւ արտադրութեանց քով նաև հանքային արտադրութիւնները ինչպէս երկաթ, զինկ, արճիճ, արծաթ, անթիմուան զանազան յարգի քարեր, ևայլն, ևայլն։

Ֆրանսայի բոլոր գաղթականութեանց յատկացեալ մասերը հաւաքուած են Թրօքատէրոյի շէնքին բոլորտիքը և այդ շէնքին առընթեր կրող պարտէզին մէջ։ Իրարու քով կը տեսնուին Ալճէրիոյ, Թօնքինի, Գոչինչինի, Մատակասկարի, Տահօմէի և ասիական, ամերիկեան ու ափրիկեան բոլոր գաղթականութեանց շէնքերը։ Անոնց հետ խառնուած են նաեւ Թրանսվալի յատկացուած շէնքը և Քանատայի մասը։

Ասոնց ամէնուն բացումը տեղի ունեցաւ և հետզհետէ կ'ունենայ. դեռ կան քանի մը հատ որոնք տակաւին բացուած չեն հասարակութեան, բայց քանի մը օրէն անոնք ալ կը բացուին ի խնդութիւն այցելուներու։

* * *

ՀԻՒՍԻՍԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԸ

ՕԹԱՎԱ

Օթավա ինչպէ՞ս հիմնուեցաւ.—Ագարակեան մայրաքաղաք.—Շէնքերն ու հաստատութիւնները.—Հըլ քաղաքը.—Քանատայի հրդեհները։

Քանատայի մայրաքաղաքը Օթավան աւելորդ հրդեհին մանրամասնութիւնները իմացանք։ Գրեթէ դար մը կայ, Մասաչուսէթսէն (Միացեալ-Նահանգ) ագարակապան մը, Ֆիլէմօն Րայթ, Քանատա գաղթեց, իրեն աւելի նպաստաւոր հողեր գտնելու համար, և Օթավա գետին եզերքը հաստատուեցաւ։ Այն ժամանակները կարմ(ր)ամորթ հնդիկներ միայն կը գտնուէին այն կողմերը։ Զանոնք համոզեց գետին հիւսիսային կողմը ընդարձակ հողեր քան տոլարի փոխարէն իրեն թողելու։ Այս ստացուածքը ծաղկեցուց յարատեւութեամբ և հաստատամտութեամբ, և Հըլ՝ Օթթավան կազմող երկու քաղաքներէն մէկը, իր հաստատած ագարակներէն ծնած է։ Միւս քաղաքը իր ծագումը կը պարտի Ֆիլէմօն Րայթի մէկ ընկերին, Նիքօլաս Սբարքսի որ Օթթավա գետին միւս եզերքին վրայ հաստատուեցաւ, իր հաշւոյն, և Հնդիկներէն ստացաւ կարգ մը հողեր որոնք թերեւս իր տիրոջը հողերէն իսկ լաւագոյն էին։ Այսպէսով 3էն 3 միլիոն հարստութիւն մը շինեց։

1812ին, Միացեալ Նահանգաց և Անգլիոյ միջև տեղի ունեցած պատերազմին ժամանակ, անգլիական կառավարութիւնը տեսաւ Րայթի և Սբարքսի ագարակներուն դիրքերուն գեղեցկութիւնը, և որոշեց հոն հաստատել վարչական կեդրոն մը։ Բայց նաւարկութիւնը ընդմիջուած էր Օթավայէն մինչեւ Շօտիէրի ջրվէժը։ Ամրաչէն զօրքերէն դեր գնդապետ մը, 1826ին ջրանցք մը շինեց, Սբարքս գիւղէն մինչեւ Քինկթաուն (Օնթարիօ լճին վրայ)։ Այս գործէն յետոյ Սբարքս ագարակը և իր բոլորտիքը գտնուած տուները Պայթաուն կոչուեցան (գնդապետին անունով)։ Գիւղ-քաղաքը շատով յաջողեցաւ. 1851ին 7,000 բնակիչ ունէր, և 1854ին իր անունը Օթավայի կը փոխէր։ Օթավա քաղաքը կը բաղկանայ ուրեմն երկու մասէ, Պայթաուն կամ Օթավա, գետին հարաւային՝ և Հըլ հիւսիսային կողմը։

Ի բնէ անգլիական ծագումով քաղաք մըն է Օթավա։ 1858ին երբ Քանատայի մայրաքաղաք նշանակուեցաւ, ֆրանսական ծագում ունեցող Քանատացիներու բարդաւաճման արգելք մը ըլլալու համար։ Դաշնակցային շրջանակ մը կազմուեցաւ, Քոլոմպիայի (Միացեալ Նահանգ) նման, չէզոք պահմանով մը, այսպէսով իր մէջ առնելու համար Քանատայի մայրաքաղաքը, ինչպէս զի մինչեւ այն ատեն գոյութիւն ունեցող և ոչ մէկ նահանգի մէջ չգտնուի։ Քանատական Խորհրդարանը դէմ կեցաւ իր Օթավա փոխադրուելուն, բայց թագուհին մտիկ չըրաւ։

Խորհրդարանին իբր գումարման վայր ծառայելու համար շքեղ կոթական շէնք մը կառուցուեցաւ, որուն կեդրոնը 55 մէթր բարձրութեամբ աշտարակ մը կը բարձրանար, ինչպէս միջին դարու քաղաքատանց դիտանոցները։

1865ին կառավարական շէնքը պաշտօնական կերպով Օթավա փոխադրուեցաւ և նոր Խորհրդարանին առաջին նիստը տեղի ունեցաւ 1866 յունիս 8ին։ Յաջորդ տարին, 1867ին, ընդհանուր կառավարիչը, ուղղակի ներկայացուցիչ թագուհւոյն, հոն կը հաստատէր իր պաշտօնական բնակութիւնը։

Օթավա ի բնէ վարչական քաղաք մըն է։ Բուն իսկ Օթավա քաղաքը 60,000ի մօտ բնակիչ ունի հիմա, որոնց առողջութիւնը շատ լաւ է, վասն զի մահերու տարեկան թիւը 1000ի վրայ 14 չըլլար։ Քաղաքը մաքուր է, գեղեցիկ շէնքերով, և ունի էլէկտրական թրամուէյներ, թէլէֆօնի գիծեր, և էլէկտրական լոյս։ Իր վաճառականութիւնը կը կայանայ գլխաւորաբար մօտերը գտնուող ընդարձակ անտառներուն շահագործման մէջ, բայց և այնպէս իր առեւտրական շարժումը կը յառաջդիմէ։ Ներքին մաքսերը որոնց 1897-98ի հասոյթն էր 89,000 անգլիական ոսկի, 1898-99ին 105,000 անգլ. ոսկիի հասած են։

Հըլ, որ Ֆիլէմօն Րայթի ագարակէն յառաջ եկած է, հիմայ 15,000 բնակիչ ունի։ Քաղաքին մէկ մասը Էտտի Ընկերութեան կը պատկանի, և շատ մը Քանատացիներու համար Հըլ և Էտտի միեւնոյն բանն են։ 1851ին Պ. Էտտի իր առեւտրային գործողութիւնները սկսաւ. ընկերութիւնը 1866ին կազմուած է, հիմա 40 գործարան ունի ուր 2000 հոգի կաշխատին և օրական 35,000,000 լուցկի, 3,000 փայտէ դոյլ, 45էն 50 թօնօ թուղթ և կէս միլիոն թուղթէ քսակներ, ևն. կը շինեն։ Հըլ հիմա այս արուեստագործական շարժումը իր ընթացքին մէջ կեցուցած է։

Քանատայի մէջ հրդեհները յաճախ կը պատահին։ 1845 մայիս 28ին, խաղախորդարանի մը մէջ հրդեհ պատահեցաւ. քիչ ժամանակ ետքը քաղաքին մեծ մասը բոցերու մէջ էր. իրիկուան 20,000 հոգի պառկելու տեղ չունէին։

1850 յունիս 15ին, Մոնրէալի մէջ 200 տուն այրած են, Կրէֆֆինթաուն՝ իրլանտական թաղին մէջ։ Միեւնոյն տարւոյն օգոստոս 23ին ուրիշ թաղի մը մէջ

(*) Գայլը։

150 տուն միեւնոյն բաղդը ունեցած են։ 1852 յուլիս 7ին 200 շէնքեր, 5 միլիոնի արժէքով, քաղաքին կեդրոնին մէջ այրած են։ Ամիս մը վերջը, յուլիս 9ին, 10,000 հոգի փողոցը կը մնային նոր աղէտքէ մը վերջը։ 1860ին հրդեհ պատահեցաւ Մոնրէալի յիմարանոցին մէջ ուր 70 անձեր մեռան։ 1866ին հրդեհը 2129 տուն փճացուց, և Վանքուվէրի հրդեհէն 1886ին չորս տուն միայն կրցին ազատիլ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ԹՐԱՆՍՎԱԱԼ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ
ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԱՓՐԻԿԷԻ ՄԷՋ

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Թայմզ երեքշաբթի օրուան իր թիւին մէջ սապէս կը խօսի զինուորական կացութեան վրայ հարաւային Ափրիկէի մէջ.

«Անիրաւութիւն մը պիտի ըլլայ եթէ Լորտ Ռոպէրթսի յառաջխաղացութեան իւրաքանչիւր քայլերուն ռազմագիտական յաջողութեան երեւոյթ մը տրուի. աւելի ճիշդ կ'ըլլայ ըսել թէ այս վերջին օրերու յաջողութիւնները պարզ հետեւանքներն են լաւ կազմակերպուած կարգ մը շարժումներու, որոնք լաւ հրամայուած և լաւ գործադրուած են։ Ամէնէն աւելի գոհացուցիչ պարագան՝ զանազան զօրախումբերու միջեւ տիրող ներդաշնակութիւնն է։ Օրինակի համար, Լորտ Ռոպէրթս շատ լաւ ըրած է անձամբ գրաւելով Սմալտէլը, այդպէս նուիրագործել ուզելով Ուինպուրկի գրաւումը Համիլթըն զօրավարին կողմէ։ Վերջապէս կատարուած զինուորական բոլոր գործողութիւններէն սա գոհացուցիչ արդիւնքը առաջ կու գայ թէ գլուխ մը կայ որ կը վարէ մեր զանազան զօրախումբերը. թէ յատակագիծ մը կայ, և թէ այլ եւս անհաշիւ գործողութիւններ չեն կատարուիր։»

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Թայմզին հեռագիրները՝ երեքշաբթի օրուան թիւին մէջ հրատարակուած.

Մէյֆըքինկ 21 ապրիլ (Սուրհանդակով Օսյի հասած) — Լորտ Ռոպէրթսի պատգամագիրէն կ'երեւայ թէ Մէյֆըքինկի պաշարումը ամէնէն ուշ մայիս 18ին պիտի վերջանայ. հաւանական է որ պաշարումը տեւէ մինչեւ յունիս։ Ձիու միսով երշիկ կը պատրաստուի։ Պոէրներու նոր բանակետղ մը տեսնուեցաւ հարաւային արեւմտեան կողմը։

Լուրէնսօ-Մարքէզ, 7 մայիս.— Թրանսվալէն արտաքսուած անգլիական հպատակներու մեծ մասը, բոլորովին վստահ են թէ պատերազմը նպաստաւոր կերպով պիտի աւարտի։ Օտար հպատակներն ալ որոնք վերջերս առիթ ունեցած են Պոէրներուն գլխաւորներուն հետ տեսնուելու, միեւնոյն գաղափարը ունին։ Թրանսվալի հարաւային կողմի Պոէրները ըսեր են թէ Անգլիացիները երբ Թրանսվալ արշաւել սկսին, պատերազմը պիտի դադրեցնեն և իրենց ագարակները պիտի դառնան։

Ուօրէնթըն.— Պոէրները ետ մղուեցան Ֆորթին Սթրիմէն։ Անգլիական զինուորները հիմա Վալ գետին հիւսիսային եզերքին վրայ բանակած են։

Բարէյուսոյ-Գլուխ.— Զինուորական իշխանութիւնները կը պատրաստուին ապաքինարան մը հաստատել Ռոնտէպոշի մէջ, ուր մասնաւորաբար պիտի դարմանուին պոէր գերիներէն հիւանդ եղողները։

Վէթ Ռիվըր, 6 մայիս.— Այս առտու բուռն ճակատամարտ մը կը սպասէինք, վասն զի Պոէրները բաւական զօրաւոր դիրք մը ունէին Սմալտէլի շուրջը, բայց առտուն յանկարծ տեսանք թէ գիծերը անյայտացած էին։ Երկաթուղիին ամբողջ երկայնքը իւրաքանչիւր հարիւր քայլին պայթուցիկ նիւթեր դրուած էին։ Պոէրները երեք կամուրջ քանդած էին Պրանտֆորթի և Վէթ-Ռիվըրի միջեւեղը, բայց ամէնէն ալ կրցանք անցնիլ շրջաններ կատարելով։ Վէթի վրան գտնուած կամուրջը բոլորովին քանդուած էր։ Թշնամին երեկ առաւօտուն նուազ ոգեւորութեամբ կռուեցաւ։ Կ'ըսուի թէ Լուքաս Մէյէր զօրավարին հրամանատարութեանը տակ կը գտնուէին։ Մեր թեթեւաշարժ հեծելազօրքերը դիւրութեամբ յաջողեցան Պոէրները վանել իրենց դիրքերէն։

Պուլուվաեօ, 2 մայիս.— Ռոտէզիայի զինուորները կը գանգատին թէ Թագուհիին շոքոլան չեն ստացած։ Չէրթըրտ Ընկերութիւնը նկատելով որ Պուլուվայոյի մէջ աղութիւն կը տիրէ, աժան գինով ուտելիք կը հայթայթէ ժողովուրդին։ Ընկերութիւնը նաեւ դրոշմուած տոմսեր շրջաբերութեան հանած է իբրեւ դրամ։ Պէյրայի երկաթուղիով ապրանքներու փոխադրութիւնը շատ դանդաղ կը կատարուի։ Անգլիական իշխանութիւններ ձեռք առին այդ երկաթուղիին տեսչութիւնը։

Մազէրու, 7 մայիս.— Թապանշուի շրջակայքը կարգ մը Օռանժցիներ կան որոնք իրենց ագարակները վերադարձած են և որոնք, առ այժմ, հակամէտ չեն երեւար պատերազմը շարունակելու, բայց կրնայ ըլլալ որ օր մը նորէն համախմբուին մարտի մէջ կռուելու համար։ Ուստի յարմար կը դատուի որ այդ շրջաններուն մէջ լաւ հսկողութիւն կատարուի.

Բեղերսպուրկ, 7 մայիս.— Օրէլի ժողովուրդը 12000 րուպլի ստորագրուեցաւ այն հանգանակութեան որ կը կատարուի Թրանսվալ երթալիք կամաւորներու ռուսական խումբի մը ծախքերուն համար։

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՄԷՋ

Լուրէնսօ Մարքէզէն կը հեռագրեն Տէյլի Մէյլի թէ Թրանսվալի կառավարութեան բոլոր պաշտօնաթուղթերը Բրէթօրիայէն Լինտէնպուրկ ղրկուած են։ Բրէթօրիայի Ատրհրդարանին շէնքին և հանրային ուրիշ շէնքերու տակ ականներ փորուած են։

ՔՐՈՆԻԷ ԶՕՐԱՎԱՐԸ

Սէնթ-Էլէն գտնուող Հոլանտացի երէց վեր. Ալպէրթին իր բարեկամներէն մէկին ուղղած նամակին մէջ ըսեր է թէ անգլիական զինուորները շատ յարգանքով կը վարուին Քրոնիէ զօրավարին հետ։ Կղզիին բոլոր բնակիչները կը ջանան իբրեւ յիշատակ առարկաներ առնել պոէր գերիներէն։ Վերջերս Քրոնիէ զօրավարը ակռայ մը քաշել տուաւ։ Հաւաքածոյ կատարողները, իմանալով այդ դէպքը, ամէն ձեռնարկ ըրին այդ թանկագին նշխարը ձեռք անցընելու համար։ Զօրավարը տեսնելով որ ազատելիք չունի, յայտարարեց թէ ակռան ատամնաբոյժին պիտի վերաբերի։

Մ. ՆԱՀԱՆԳԱՑ ՄԷՋ

Մ. Նահանգաց ներքին գործոց նախարարութեան նախկին խորհրդական Պ. Տէվիս, պոէրներուն ի նպաստ գումարուած միթինկի մը մէջ յայտարարեց թէ Քրիւկէր նախագահէն աւելի մեծ մարդ չկայ և թէ Սէսիլ Ռոտս ալ կախաղանէ փախած ոճրագործ մը աւելի է։

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻՆ ՀԵՏԵՒԱՆՔՆԵՐԸ

Անգլիական թերթ մը շահեկան տեղեկութիւններ կը հաղորդէ այն հետեւանքներուն վրայ զորս հարաւային Ափրիկէի պատերազմը ունեցած է Բրիտանական ճարտարարուեստին վրայ։ Աւելի միասողներն են դագաղի վաճառականները։ Հիմա երեք հարիւր հազար հոգի, զինուոր, բժիշկ, օրագրող, պաշտօնեայ, հարաւային Ափրիկէ կը գտնուին։ Ասոնցմէ 20,000ը պատերազմի դաշտին վրայ կամ տենդէ մեռած են՝ իբրեւ դագաղ ունենալով հարաւային Ափրիկէի կիզիչ ու անմշակ հողը կամ Ովկիանոսի ջուրերը։ Այդ 300,000 հոգին եթէ Անգլիա գտնուէին, ինֆլուէնցայի համաճարակին ատեն վեց հազար հոգի պիտի մեռնէր անոնցմէ, վասն զի ինֆլուէնցայէն վարակուողներուն հարիւրին տասը մեռան։ Միւս կողմէ շահողներն են Լոնտոնի գոհարավաճառները։ Հարաւային Ափրիկէ ուղեւորողներէն անոնք որ ընտանիք չունին չկրնալով իրենց զանազան գոհարեղէնները մէկտեղ տանիլ իրենց գոհարավաճառներուն պահ կու տան դրամական համեստ փոխատուութեամբ մը և կամ փոխանակութիւն մը կ'ընեն։ Թղթավաճառներն ալ բաւական ծաղկեալ առեւտուր մը ունին։ Ամէն շաբթու Սաութէմթընէն դէպ ի հարաւային Ափրիկէ ուղեւորող թղթատարը միջին հաշուով 3-400,000 նամակ կը տանի, որ ըսել է նոյնչափ թերթ թուղթ և պահարան։ Հնարամիտ թղթավաճառները յաջողած են ճարտարօրէն շահագործել ազգային զգացումը։ Կը շինեն նամակի զանազան թուղթեր, Թրանսվալի հողին գոյնով, կամ անգլիական փոքր դրօշներով, նշանաւոր զօրավարներու կենդանագիրերով և կամ պատերազմի դաշտին տեսարանները ներկայացնող նկարներով։ Թղթավաճառանոց մը վերջերս ծախու հանեց հողագոյն նամակի թուղթեր որոնք հարաւային Ափրիկէ գտնուող անգլիական զինուորներուն հին հագուստներովը շինուած էին։ Ամբողջ Լոնտոն այդ վաճառատան վրայ ինկաւ, այնչափ որ տէրը պարտաւորուեցաւ երկրորդ վաճառատուն մը բանալ, պաշտօնեաներուն թիւը կրկնապատկել և ոստիկաններ կեցնել դուռներուն առջեւ՝ բարեկարգութիւնը պահպանելու համար։ Լրագիրներն ալ մեծ բաժին մը ունին պատերազմին առաջ բերած այդ յաջողութենէն։ Օրաթերթերը հարիւրին 35-40 աւելցուցած են իրենց վաճառումները և պատկերազարդ շաբաթաթերթերն ալ հարիւրին 25։ Անկէ զատ օրաթերթերը Թրանսվալի քարտէզ կը ծախեն հատը մինչեւ երկու շիլինի. թերթ մը որ մէկ միլիոն չափ կը ծախէ, օրական գրեթէ նոյնչափ քարտէզ կը սպառէ։ Թատրոններու և երգեցիկ սրճարաններու մէջ ալ մեծ ոգեւորութիւն կայ։ Դերասանուհիները հողագոյն շրջազգեստ կը հագնին։ Ամէնէն աւելի շահողներն են այն վաճառականները որոնք զինուորական պիտոյք կը հայթայթեն, և որոնք պատերազմը աւարտելէն ետքը պիտի կրնան քաշուիլ բաւական հարստութիւն մը դիզած ըլլալով։ Ինչպէս յայտնի է, այդ վաճառականներն են որ 220,000 մարդու և 90,000 ձիու օրական սնունդը կը մատակարարեն։ Աւելորդ է ըսել թէ անգլիացի զինուորը աշխարհիս ամէնէն աւելի ուտելիք սպառողն է, վասն զի իւրաքանչիւրը պատերազմի ատեն իրաւունք ունի ստանալու օրական 1 լիպրա միս, 1 լիպրա պիսքիթ, 7 կրամ թէյ, 14 կրամ խահուէ, քառորդ լիպրա շաքարեղէն, 85 կրամ շաքար, 14 կրամ աղ, 1 կրամ պղպեղ, 28 կրամ բանջարեղէն, 14 կրամ լէմոնի հիւթ և 10 լիտր ռոմ։ Այս թիւերը եթէ ամէն օր 220,000ով բազմապատկենք, կը հասկցուի թէ վաճառականները ո՛րչափ բան կը մատակարարեն։ Ամէն շաբթու Սաութէմթընէն շոգենաւ մը հարաւային Ափրիկէ կ'ուղեւորի, միայն զինուորական պիտոյք բեռնցած։ Այդչափ սպառման հետեւանքը այն է որ սպանդանոցները ու պիսքիթի գործարանները գիշեր ցերեկ կը բանին։ Շաքարեղէն ծախող մը մէկ անգամէն 144,000 լմսի շաքարով պատրաստուած նարինջի յանձնարարութիւն ստացաւ։ Մեծ մթերանոցներուն մէջ 48 ժամէ աւելի ապրանք չի մնար, վասն զի դեռ դուրս չհանուած կը ծախուին։ Մոռցանք յիշելու լուսանկարիչները. ասոնցմէ մէկը, մէկ շաբթուան մէջ 25000 օրինակ ծախած է Լորտ Ռոպէրթսի կենդանագիրէն։ Դերձակները և ուրիշ արհեստաւորներ ալ, ինչպէս կ'ըսեն, գլուխ քերելու ատեն չունին։ Իւրաքանչիւր Անգլիացի հիմա կը հետեւի նորութեան մը, այն է թէ եռագոյն ժապաւէն մը կը դնէ լամբակին վրայ։ Այս միջոցիս ժապաւէններուն սպառումը այնչափ շատցած է որ անգլիական գործարանները չեն կրցած հասնիլ և հարկ եղած է Ֆրանսա դիմել։

ԵՐԷԿ ԻՐԻԿՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

Ուէլէկէկէն, 10.— Անգլիացիները անցան Զանտ-Ռիվըրը և յաջողաբար վանեցին Պոէրները որոնք զօրաւոր դիրք մը գրաւած էին։ Պոէրները կատարելապէս կը նահանջեն։ Երեք զանազան ճամբաներէ անգլիական հեծելազօրքերը ու թնդանօթաձիգները անոնց ետեւէն ինկած են։

Լոնտոն.— Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ պատերազմական նախարարութեան թէ անգլիական զինուորները անցած են Զանտ-Ռիվըրը և վանած են Պոէրները անոնց դիրքերէն։ Պոէրները թէեւ խառնիխուռն կը նահանջեն, սակայն կրցած են Զանտի վրայի կամուրջը քանդել և ազատել իրենց թնդանօթները։

Բերլին.— Թրանսվալի Ատրհրդարանը ցաւ յայտնելով հանդերձ թէ Անգլիա չէ ընդունած հաշտարար առաջարկութիւնները, մերժեց Լորտ Սոլզպէրիի հեռագրին պարունակած պարագաներուն իբրեւ սխալ նկարագրութիւնը։ Ատրհրդարանը, նաեւ շնորհակալութիւն յայտնեց տէրութեանց համակրական աջակցութեանը համար։

ԱՇԱՆԹԻՆԵՐԸ.— Աքրայէն ասկէ օրուան թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ թէ Քումասիի (Աշանթիներուն մայրաքաղաքը) անձնատուր եղած ըլլալու լուրը ստուգուած չէ։ Քանի մը ցեղեր միացած են Աշանթիներուն։ Հեռագրական թելը խզուած է։

ԱՒՍՏՐԻԱ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻԱ.— Պերլինէն մայիս 7 թուականով կը հեռագրեն Նայէ Ֆրայէ Բրէսէի.— «Դիւանագիտական շրջաններուն մէջ տակաւին կը պնդեն թէ Պերլինի մէջ երկու կայսերներուն տեսակցութիւնը քաղաքական խիստ մեծ կարեւորութիւն մը ունի։ Այդ տեսակցութիւնը քաղաքական որոշ դէպքի մը համար չէ, այլ նպատակ ունի վերջերս Երրեակ Զինակցութեան [illegible] դիտումով նիւթուած մեքենայութիւններուն հանդէպ ցոյց տալ թէ Երրեակ Զինակցութիւնը անդրդուելի և զօրաւոր հիմերու վրայ հաստատուած է»։

—Վիէննական թերթերը իրենց նախընթաց օրուան թիւերով Պերլինի մէջ դեռ նոր տեղի ունեցած հանդէսներուն առթիւ իրենց տպաւորութիւնները համառօտելով, դիտել կու տան թէ Գերմանիոյ մայրաքաղաքէն առնուած հանդէսներուն նկարագրութիւնները մասնաւորապէս կը շեշտեն Ֆրանց Եոսէֆ կայսեր կողմէ Գերմանիոյ նախարարապետին և Վիլհէլմ կայսեր կողմէ Աւստրիոյ արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին շնորհուած ունկնդրութիւններէն ի զատ, Կոլուխովսքի կոմսին տեսակցութիւնը Պ. Ֆոն Պիւլովի հետ։ Նաեւ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ մեծ սպայակոյտի պետերուն Շլիֆըն կոմսին և Պառոն Ֆոն Պէքի տեսակցութիւնները։ Ընդունելով այս տեսակցութեանց կարեւորութիւնը, երկու կայսրութեանց քաղաքական ուղղութեան տեսակէտով, յիշեալ թերթերը կարծիք կը յայտնեն թէ ոչ միայն աչքի առջեւ ունին քաղաքական որոշուած նպատակ մը այլ նաեւ Երրեակ Զինակցութեան անդրդուելի ըլլալը կ'ապացուցանեն։

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ.— Անգլիոյ կառավարութիւնը նկատողութեան առնելով թերթերու այն լուրերը թէ Ռուսիա զինուորներ կը համախմբէ կեդրոնական Ասիոյ և Աֆղանիստանի սահմանագլուխին վրայ, Բեղերսպուրկի բրիտանական դեսպանատան զինուորական կցորդը կեդրոնական Ասիա ղրկած էր, այդ մասին քննութիւններ կատարելու համար։ Վերջին լուրերու նայելով Անգլիոյ զինուորական կցորդը, որուն կ'ընկերանայ Ռուսիոյ սպայակոյտէն հարիւրապետ Սընէսարէֆ, Թաշքէնտ ժամաներ է։ Անգլիական սպան, դէպի կեդրոնական Ասիա ճամբայ ելլելէ առաջ, Կովկասի մէջ պտոյտ մը կատարեր և Ագթէբէի մէջ աչքէ անցուցեր է ռուսական երկու վաշտեր որոնք Կովկասէն հոն հասած էին։ Ագթէբէ կեդրոնական Ասիոյ երկաթուղիին մէկ կայարանն է, Բուշքի և Մէրվի միջեւեղը։ Անգլիոյ զինուորական կցորդը իր այդ կողմի քննութիւնները մինչեւ այդ տեղը կատարելու արտօնութիւն ունի, անկէ անդին անցնելու մասին ռուս կառավարութիւնը թոյլտուութիւն չէ ըրած։ Զինուորական կցորդը Սըմըրղանտի մէջ ալ ռուսական քանի մը վաշտեր աչքէ անցուցեր է։ Անգլիոյ զինուորական կցորդը պիտի երթայ Մարկլանտէն մինչեւ Անտիճան և Բամիրի ստորոտները գտնուած Օշի անունով տեղը, ուրկէ Կովկասի ու Խրիմու ճամբով պիտի վերադառնայ։ Անգլիացի սպան շատ գոհ մնացեր է ռուս սպաներուն կողմէ եղած սիրալիր ընդունելութիւններուն համար։

ՌՈՒՍԻՈՅ ԲԱՆԱԿԸ.— Ռուս կառավարութիւնը որոշեց եւրոպական Ռուսիոյ զինուորական երկու նահանգներուն մէջ ռազմափորձեր կատարել տալ։ Այդ պատճառով ներքին գործոց նախարարը հրահանգ ղրկեց նոյն նահանգները և պատուիրեց որ այդ որոշումը հաղորդուի ժողովուրդին և միանգամայն պահեստի զինուորները զէնքի տակ կոչուելու մասին դիւրութիւններ ընծայուին։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ.— Անցեալ երկուշաբթի Անգլիոյ Երեսփ. ժողովին մէջ երեք կարեւոր հարցումներ ուղղուեցան կառավարութեան։ Պ. Հէտտէրուիք հարցուց թէ Մարոքի երկիրներուն մէջ ֆրանսական զինուորներուն շարժմանը վրայ տեղեկութիւն մը կա՞յ։ Արտաքին գործոց խորհրդական Պ. Պրոտրիք պատասխանեց.

«Արտաքին գործոց նախարարութիւնը բան մը իմացած չէ թէ ֆրանսական զինուորներ գտնուած ըլլան Թուաթի ովասիսին մէջ, որ Մարոքի սահմանագլուխին վրայ է։»

Պ. Հէտտէրուիք հարցուց թէ ստո՞յգ է որ երկու տարի առաջ Պարսկաստան Անգլիայէն փոխառութիւն մը ընել ուզած ըլլայ՝ ռուս կառավարութեան առաջարկած պայմաններով։ Պ. Պրոտրիք բացորոշ պատասխան մը չտուաւ. ըսաւ թէ պարսիկ կառավարութիւնը ընդունելի պայմաններով փոխառութեան առաջարկութիւն մը չէ ըրած։ Պ. Պրոտրիք եղած հարցումի մը պատասխանելով ըսաւ թէ Ուկանտայի երկաթուղիին համար մինչեւ երեք միլիոն անգլիական ոսկիի վարկ մը քուէարկուած է և թէ այդ գումարէն 12,000 ոսկի աւելի ծախսուած է մինչեւ հիմա։

ՉԻՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Լիու-Քունկ-Թաուէն մայիս 7 թուականով կը հեռագրեն.— Ամսոյս 5ին յարձակում մը կատարուեցաւ երկու բանակետղերուն վրայ այն յանձնաժողովին որ պաշտօն ունի գծել Ուէյ Հայ-Ուէյի սահմանագլուխը։ Բեռնող հազարապետը և չինական զօրագունդէն չորս զինուորներ վիրաւորուեցան։ Յարձակումը ետ մղուեցաւ, վասն զի յարձակողներէն երեսուն հոգի սպաննուած էին։ Այդ շարժման թելադրիչներն էին չինացի պաշտօնեաներ։ Անգլիացիներուն ծառայութեանը մէջ գտնուող չինական զօրագունդը շատ գոհացուցիչ ընթացք մը ունեցաւ։

ՌՈՒՍԻՈՅ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Անգլիոյ մէջ շինուած ռուսական մեծ թորփիլանաւ մը՝ Սոմ ամառը Քրոնշթատ կը սպասուի։ Երկայնութիւնն է 213 ոտք և տարողութիւնը 350 թոն։ Շինուած է 52,000 անգլիական ոսկիի։ Լէօխթէնպէրկի դուքսին Ռոխանմա զբօսանաւը ռուս կառավարութեան կողմէ 70,000 րուպլիի գնուելով Պալթիկ ծովի եզերապահ նաւատորմին պիտի կցուի։ Նորոգութեանը համար 20,000 րուպլի պիտի ծախսուի։

ՌՈՒՍԻԱ ԵՒ ՀԱԲԷՇԻՍՏԱՆ.— Հաբէշստանէն ռուս պատգամաւոր մը բազմաթիւ հետեւորդներով Օտեսա հասաւ անցեալ երեքշաբթի։ Անմիջապէս Բեդերսպուրկ ուղեւորեցաւ։

ԱՒՍՏՐԻԱ.— Երեսփ. ժողովոյ նիստը, կ'ըսէ Վիէննայէն ասկէ օրուան թուականով հեռագիր մը, վերջացաւ մեծ շփոթութեան մը մէջտեղ, վասն զի օրինական մեծամասնութիւն չկար։ Երեք անուանական կոչում եղան։

ԹԱՆՃԷՐԷՆ Քէօլնիշէ Զայթունկի կը հեռագրեն թէ Մարոքի նախարարապետը, Ահմէտ Մուսա մեռեր է։

ՓԵՄԻՆԻԶՄԸ ԱՆԳԼԻՈՅ ՄԷՋ.— Լոնտոնի մէջ տեղի ունեցաւ իգական ցուցահանդէսին բացումը։ Լորտ քաղաքապետին կինը հանդէսին կը նախագահէր, իր հետ ունենալով լորտ-քաղաքապետը և ուրիշ պաշտօնատարներ, որոնք համազգեստ կը կրէին։ Հետաքրքրաշարժ է այս ցուցահանդէսը, ուր և ոչ մէկ այր չէ գործածուած։ Շքեղ կերպով հագուած կիներ, մուտքի տոմսակ կը ծախեն և քոնթրոլ կը կատարեն. զանազան երաժշտական խումբեր կիներէ կազմուած են։ Իգական սեռի պատկանողներ ներկայացումներ կու տան պզտիկ թատրոններու և տաղաւարներու մէջ։ Ամէն ազգի կանանց ներկայացուցիչները կան, նոյն իսկ Մօկատորի, Սէնէկալի և Աւստրալիոյ։ Եւրոպական ազգերուն տիպարները իրենց գեղեցկութեան համար ընտրուած են, վասն զի ամէնքն ալ օժտուած են ֆիզիքական գեղեցկութեամբ և իրենց դէմքերը քիչ ատենէն Լոնտոնի մէջ մեծ յաղթանակ մը պիտի տանին։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Սովորական ընդհանուր ժողովը 15 Յունիսի 1900

Կանոնագրի 34 երրորդ յօդուածին համաձայն, Օսմանեան Ապահովագրական Ընկերութեան Պ. Պ. բաժնետէրները կը հրաւիրուին սովորական ընդհանուր ժողովոյ, որ պիտի տեղի ունենայ 15 յունիս 1900, կէս օրէն վերջ ժամը 1½ին, Բէժիի կեդրոնին մէջ։

ՕՐԱԿԱՐԳ

1. — Տեղեկագիր վարչական Խորհրդոյ։
2. — Տեղեկագիր հաշուեքննիչներուն
3. — 1899ի տարեշրջանին հաշուոց վաւերացումը։
4. — Անուանում երկու վարիչներու։
5. — Մասնակի վերակազմութիւն վարչական Խորհրդոյ։
6. — 1900ի տարեշրջանին հաշուոց ճշդման համար հաշուեքննիչներու անուանում։

Իրաւունք ունին ժողովոյ ներկայ գտնուելու ամէն բաժնետէրները, որոնք առնուազն 10 բաժնեթուղթ ունին իրենց սեփականութիւն կամ ուրիշի հաշւոյն, և որոնք այս առթիւ իրենց բաժնեթուղթերը Պոլսոյ Օսմանեան Պանքայի կամ իր գործակալութեանց մէջ աւանդ դրած են։

Կ. Պոլիս. 8 մայիս 1900   2—3

Ներքին լուրեր

ՍԷԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը կէսօրին նոյն մզկիթը գնաց, ուր կատարեց ուրբաթի աղօթքը և յետոյ կայս. պալատ դարձաւ։ Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին Աւստրիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Հոլանտայի ու Ռումանիոյ դեսպանները՝ իրենց առաջին թարգմաններով, Սերպիոյ դեսպանատան գործակատարը ու առաջին թարգմանը և հարիւր յիսունի չափ հիւրեր։ Ներկաներէն ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄ.— «Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն ետքը, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհուած արտօնութեամբ, Աւստրիոյ-Հունգարիոյ դեսպան Պառոն Ֆոն Քալիչէ, Գերմանիոյ դեսպան Պառոն Մարշալ Ֆոն Պիպէրշթայն, Իտալիոյ դեսպան Պ. Բանսա, Հոլանտայի դեսպան Պ. Վէքէրլէն, Ռումանիոյ դեսպան Պ. Կիքա և Սերպիոյ դեսպանատան գործակատար Պ. Բէթրովիչ պատիւ ունեցան ոչ-պաշտօնապէս ներկայանալու Ն. Վեհափառութեան։»

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷՆ.— Թուրք լրագիրներու այս օրուան թիւին մէջ կը կարդանք թէ Վեհ. Սուլթանը իր հայրական հոգածութեամբ նկատելով որ Շիրքէթի Խայրիէի շոգենաւերու նոր սակացոյցին պատճառաւ Վոսփորի ժողովրդեան ստուար մէկ մասը մեծամեծ դժուարութեանց կը հանդիպի որով կայս. գթութեան կարօտ են, հրամայեց որ նոր սակացոյցը դադրի և այսօրուընէ սկսեալ դարձեալ հին սակացոյցը գործադրուի։

ԿԱՅՍ. ՇՆՈՐՀ.— Պէշիքթաշի ոստիկանապետ Հասան փաշա, կայս. Իրատէի մը համաձայն, երէկ միս, հաց ու դրամական պարգեւներ բաշխեց Պէշիքթաշի ու Օրթագիւղի աղքատներուն և պահականոցներուն։ Այս առթիւ բարեմաղթութիւններ եղան Վեհ. Սուլթանին համար։

ՀԻՃԱԶԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ համար կազմուած յանձնաժողովը երէկ գումարուեցաւ կայս. պալատան մէջ և քննեց ճարտարագէտներուն պատրաստած ծրագիրները՝ գիծին անցնելիք տեղերուն և ուրիշ պարագաներուն վրայ։ Որոշեց որ ճարտարագէտները չորս մասի բաժնուելով հարկ եղած տեղական քննութիւնները կատարեն. նաեւ թրավէրսները կառավարական անտառներէն առնուին և երկաթեայ գիծերն ալ Թէրսանէի մէջ պատրաստուին։

ՀԻՃԱԶԻ ՀԵՌԱԳՐԱԹԵԼԸ.— Լոնտոնի Սիմէն Պրըթըրս տունը մատակարարեց մինչեւ Հիճազ շինուելիք հեռագրական թելին գերանները ու թելերը, որոնց համար վճարուեցաւ յիսուն հազար օսմ. ոսկի։

ԶԲՕՍԱՇՐՋԻԿՆԵՐ.— Աւստրիացի ու հունգարացի յիսունչորս զբօսաշրջիկներ երէկ ներկայ գտնուեցան Սէլամլըքի արարողութեան և Վեհ. Սուլթանին անցնելու միջոցին բարեւ կենալով «Հուրրա՛» գոչեցին։ Կայս. Իրատէի մը համաձայն այդ զբօսաշրջիկները թէյով, սիկառէթներով ու օշարակներով պատուասիրուեցան և յետոյ այցելեցին կայս. պալատան դարաստանը, յախճապակիի գործարանը և ասպաստանները։

ՃԱՊՈՆՑԻ չորս առաջնակարգ անձնաւորութիւններ, որոնք մայրաքաղաքս կը գտնուին, երէկ ներկայ գտնուեցան Սէլամլըքի արարողութեան և սենեկապետներու միջոցաւ արժանացան կայս. մեծարանաց։

ՕՍՄ. ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ.— Ֆրանսայի Ֆորժ է Շանթիէ նաւագործարանին ներկայացուցիչն ալ առաջարկութիւններ ըրած է՝ օսմ. մարտանաւերուն նորոգութեանը համար։

ԱԹԷՆՔԷՆ Կ. Պոլսոյ հելլենական դեսպանատան ուղղուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ վաղը, կիրակի, Գորֆուի մէջ պիտի կատարուի Յունաստանի Մարիա իշխանուհիին ամուսնութիւնը Ռուսիոյ Գէորգ մեծ դուքսին հետ։ Այս առթիւ վաղը առտու Բերայի Բանաքիա եկեղեցիին մէջ գոհաբանական աղօթքներ պիտի կարդացուին։ Ներկայ պիտի գտնուին դեսպանը և դեսպանատան ու հիւպատոսարանի բոլոր պաշտօնեաները։ Նաեւ Թուրքիոյ մէջ գտնուող բոլոր հելլենական հիւպատոսներն ալ գոհաբանական աղօթքներ կարդացնել պիտի տան։

—Ֆրանց Եոսէֆ կայսրը, այդ ամուսնութեան առթիւ, շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղած է Յորգիոս թագաւորին և Օլկա թագուհիին։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանը ու Լէտի Օ'Քոնոր ասկէ իրիկունը սեղան մը տուին որուն ներկայ գտնուեցան անտառներու և հանքերու նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշա, կայս. անձնական Գանձին նախարար Սագըզ Յովհաննէս էֆ. և Բ. Դրան առաջին թարգմանիչ Տավուտ էֆ. ընտանիքով, Շուէտի դեսպանը ու Սթէնպոք կոմսուհին, պուլկարական գործակատարը ու տիկին Կէշով և ուրիշ հրաւիրեալներ։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանատան մէջ, առջի գիշերը, Փրանսացի կրօնաւորուհիներու բարեսիրական հաստատութեանց ի նպաստ տրուած պարահանդէսը շատ շքեղ եղաւ։ Դեսպանատան պարտէզը լուսազարդուած էր։ Դեսպանատան սրահները զարդարուած էին կոպլէն գործարանին գորգերով և հազուագիւտ ծաղիկներով։ Պարերը տեւեցին մինչեւ կէս գիշերը երկու ժամ անցած։ Ճոխ ընթրիք-

ղան մը դրուած էր հրաւիրեալներու տրամադրութեանը տակ։ Հասոյթը … հարիւր ոսկի եղաւ։ Ներկայ էին … քաղաքապետ Րըտվան փաշա, անտառներու և հանքերու նախարար Սէլիմ Մէլհամէ փաշա, ուրիշ բարձրաստիճան պաշտօնեաներ, օսմ. ծառայութեան մէջ գտնուող ֆրանսացի պաշտօնեաներ, դեսպանատան անդամները և Կ. Պոլսոյ սեղանաւորական առեւտրական մեծ հաստատութեանց վարիչները։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Ռուսիոյ դեսպանատան առաջին թարգման Պ. Մաքսիմով ասկէ օրը Հելլենական դեսպանատունը երթալով երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ դեսպան Մավրոկորտատոյի հետ։

ՌՈՒՍ ՀԻՒՊԱՏՈՍՆԵՐ.— Վանայ ռուսական փոխ-հիւպատոս Պ. Մաքէեվսքի միեւնոյն պաշտօնով Րիզէ փոխադրուեցաւ։

ՄԱՔՐԻՒ ԱՆՏԱՌՆԵՐԸ.— … կանխահաս կը նկատէ անցեալ օր իր … այն լուրը թէ Մաքրիի անտառներուն շահագործումը պիտի յանձնուի օսմ. հպատակ մը որուն պիտի աջակցի ֆրանսացի դրամատէրներու խմբակ մը։

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը հեռագրեն թէ նոր … բարական փոփոխութեան զրոյցներ … կը կարծուի թէ Պ. Պ. Սթոյլով ու … քով նորէն պաշտօնի պիտի կոչուին։

—Պուլկարիոյ մաքսերու և տուրքերու վարչութեանց մէջ բարենորոգումներ ընելու համար օտար և պուլկար պաշտօնեաներէն յանձնաժողով մը պիտի կազմուի։ Նկատելով որ ելմտացոյցին ծախքերուն մէջ այլ եւս զեղչ մը ընել կարելի չէ, … մտացոյցը հաւասարակշռելու համար տուրքերը աւելցնելէն զատ ուրիշ միջոց … մնացեր։

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾԱԿԱՆ քննիչներու և … սուցիչներու ընտրութեան և պաշտպա… նութեանց մասին պատրաստուած կանո… նագիրը վաւերացաւ կայս. Իրատէով։

ՀՆԱԽՈՒԶՈՒԹԻՒՆ.— Ֆրանսական դես… պանատան դիմումին վրայ, կայս. Իրատէ մը արտօնեց Աթէնքի Ֆրանսական … ժարանին ուսուցիչներէն Պ. Շարմէ… գիտական խուզարկութիւններ կատարել Հալէպի, Պէյրութի, Սուրիոյ, Երուսաղ… մի, Զմիւռի ու Լիբանանի մէջ, հին … նագրութիւնները կարդալ և ի հարկին … նոնց օրինակները առնել։

ԱՄԽԱԼԻՏ.— Ինչպէս յայտնի է, … բոլազինական աշխատանոցին մէջ … խալաթին դէմ (չարպոն. տալաք) … դեղ մը պատրաստուած է, որով … ները պիտի պատուաստուին։ … պաշտօնարանը այդ դեղին գործածութ… ծախքերը հանելու համար ուզած է … նալ թէ ոչխարի տէրերը ո՛րչափ բան … տի վճարեն։ Թաղապետական Զ. … նակէն (Բերա) պատասխան տրուեր … ոչխարի տէրերը պատրաստ են իւրաք… չիւրին համար մէկէն մինչեւ երկու … տալու։ Ե. շրջանակն ալ պատասխան… թէ Սարըեարի, Պէյքօզի ու Թարա… պիոյ ոչխարի տէրերը պատրաստ են … մակերպել այդ որոշման, միայն Գ… ոչխարի տէրերը, տգիտութեան հետ… եանքով, չեն ուզեր իրենց անասուննե… պատուաստել տալ, բայց այդ կողմեր… զինուորներու յատուկ ոչխարներ գտ… նուելուն համար, որոշուեր է անմիջա… պատուաստի ձեռնարկել։

ԺԱՆՏԱԽՏ.— Աւստրիոյ կառավարութիւնը որոշեր է ժանտախտի պատճառաւ արգիլել Եգիպտոսէն ապրանքներու Աւստրիա-Հունգարիա տարուիլը և կամ անցնիլը։

ԳԱՂԻԱԿԱՆ ԱԽՏ.— Բժշկական վար… ժարանին ուսուցիչներէն ֆոն Տիւրինկ … փաշա տեղեկագիրեր է թէ Սեւ ծովի … զերքները և Պրուսայի, Էրզրումի ու … տատի նահանգներուն մէջ ալ գաղի… ախտ երեւան ելած է։ Ուստի բժշկակ… չորս խումբեր կազմուած են այդ կողմ… պտտելով վարակեալները դարմանելու համար։ Էնկիւրիի կուսակալութիւնը … կատելով որ այդ ախտը Զորումի և … ղատի Պօղազլեան գաւառակին մէջ … տարածուած է, խնդրեր է որ … բժիշկ՝ եր ղրկուին։

ՆՈՐ ԴՐՈՇՄԱԹՈՒՂԹ.— Ա… և քաղաքներու արտադրութեանց … խադրութեանը վերաբերեալ … գիրները գերծ են գաղթականներու … տեղման ծախքին համար հաստատ… նոր դրոշմաթուղթէն։

ԳՈՐԾՈՑ ծառայութեան մէջ … պաշտօնեաները, իրենց նկատմամբ … որոշումներուն համար, երախտագիտ… ուղերձ մը պիտի մատուցանեն Վեհ… թանին։

ՀԱՆՔ.— Պրուսայի Իղնիք (…) գիւղախումբին մէջ գտնուած քրոմ… քին շահագործման համար 65 … մենաշնորհ տրուած է Պրուսացի … էֆ.ի ու ընկերներուն։

ԱՅՏԸՆ գաւառին կառավարիչ … փաշա հանգստեան կոչուիլ խնդրած … լով, հարկ եղած գործողութիւններ … կատարուին։

ԳՈՆԷԱՅԻ կուսակալ Ֆէրիտ … քննական պտոյտ ելած ըլլալով Ամա… գացեր է։

ԷՏԻՐՆԷԻ տէֆթէրտար Մէհմէտ … ղըլ պէյ մայրաքաղաքս եկաւ։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.— Երէկ Կ. Պոլիս … մանեցին 23 տունը 64 հոգի խումբ … թականներ՝ Պաթումէն և 15 տունը … Տաղիստանցի խումբ գաղթականներ … Տրապիզոնէն։

ԴԱՏԱԿԱՆ ՔՆՆԻՉՆԵՐԸ.— Վանայ … Պիթլիսի դատական քննիչ Խալիլ …

էֆ. Պիթլիս Նահանգին դատական գործառնութիւններու քննութիւնները աւարտելէ ետքը Վան գացեր և հոն ալ իր պաշտօնին ձեռնարկեր է։

ԽԼՄՏԱՑՈՅՑԻ յանձնաժողովին որոշմամբ գրուեցաւ կառավարական բոլոր պաշտօնատուններուն, որպէս զի խլմտացոյցը հաւասարակշռելու համար ջանան ծախքերը զեղչելու և հասոյթները աւելցնելու։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՆԵՐԸ.—Էնկիւրիի և Գասապայի երկաթուղիի գիծերը միացնելու բանակցութիւնները աւարտելու վրայ են, Ըլլալիք ծախքը երկու Ընկերութիւններուն կողմէ պիտի վճարուի կէս առ կէս։

ՀՐԵԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ. — Առջի օրը Պէրութ ուղեւորած յանձնաժողովին պաշտօնն է քննել այն անհամաձայնութիւնը որ ծագած է Պ. Ռոչիլտի կողմէ հրեայ գաղթականներու բնակութեանը համար գնուած հողերուն առթիւ։

ՔԱՐԱՆԹԻՆԱ.— Հելլէն կառավարութիւնը տասը օրուան քարանթինա որոշեր է Իզմիրի ժամանումներուն դէմ, հոն պատահած կասկածելի դէպքի մը առթիւ, որուն սակայն ժանտախտ չըլլալը պաշտօնապէս հաստատուեցաւ։

ՀՐԴԵՀ. —Երէկ առտուան դէմ Գասը գիւղի մէջ Մէօհիրտարի կողմը հրդեհ ծագեցաւ փաստաբան Վիչէն էֆ.ի փայտաշէն տունէն։ Թէեւ օգնութիւններ հասան, սակայն նոյն միջոցին փչող սաստիկ հովին պատճառով կրակը տարածուեցաւ և երեք ուրիշ տուներ ալ այրեցան։ Այդ միջոցին ուրիշ տուն մըն ալ բռնկեցաւ հրդեհէն ելած կայծերէն, բայց շուտով մարեցին։ Այրած չորս տուներէն երեքը կը վերաբերէին փաստաբան Գաբրեան էֆ.ի, խանումէ նի Եանիի և Նիքոլայի։ Հրդեհը սկսած էր տանը խուցի կողմէն որ պարապ գետնի մը վրայ կը նայի։ Կատարուած քննութեամբ հաստատուած է թէ հրդեհը դիպուածի արդիւնք է։ Վնասուած ապահովագրական Ընկերութիւններն են Ռոսիա՝ 300 ոսկի, Պալքան՝ 500, Ռիւնիոնէ Ատրիաթիքա՝ 200 և Օսմ. Ապահովագրական Ընկերութիւն 150.

ԿԱՏՂԱԾ ՇՈՒՆ ՄԸ, երէկ, Գասըմ Փաշայի կողմը Պէհճէթ անուն տղայ մը խածաւ։ Ոստիկանները սպաննեցին այդ շունը։

ՍԱՄԱԹԻԱՅ մօտերը, առջի գիշերը, Էկինճի Մուսթաֆա, Ալի, Վարնալը Սիւլէյման, Ահմէտ, Արիֆ, Ֆախրի, Հալիմ ու Սապրի անուն մարդեր կռուի բռնուեցան անպարկեշտ կնոջ մը պատճառով։ Ատոնցմէ մէկ քանին վիրաւորուեցան։ Ոստիկանութիւնը հասնելով ամէնքն ալ ձերբակալեց։ Վիրաւորներէն երկուքին վիճակը ծանր է։

ԼԸ ԲՐԹԻ ԼՈՒՎՐԸ ՏԱՆԹԸՆ. — Այս հաստատութիւնը երթալով հանրութեան վստահութիւնը կը շահի մայրաքաղաքիս մէջ, այնպէս որ այսօր, կրնանք ամբողջ հաւաքածու մը կազմել այն գովեստի վկայականներով, որոնք իրեն ղրկուած են։ Ուրեմն կ'արժէ որ ամէն մարդ այցելէ այդ հաստատութիւնը, Բերա, Մեծ Փողոց, Թիւ 436, ճիշդ Պուատոն գարեջրատան կից։

ԲԵՐԱՅԻ ՍԻՒՔԸ

Այս իրիկուն Սիւքին բովանդակ խումբը հէքի ներկայացում մը պիտի տայ, միշտ Արսէլլիի մասնակցութեամբ։ Քանի մը ներկայացումով նշանաւոր դիմափոխը ա՛յն աստիճան մեծ համբաւ մը շահեցաւ, որ աւելորդ կը համարինք ըսել թէ հանդիսականները ի՛նչ մոլեգնութեամբ կը ծափահարեն Արսէլլին։ Կիրակի առտու մաթինէ պիտի տրուի ժամը 2 ու կէսին և իրիկուան բովանդակ խումբը փայլուն ներկայացում մը պիտի տայ։ Արսէլլի վերջին անգամ ըլլալով պիտի մասնակցի ներկայացման։

Առաջիկայ չորեքշաբթի դեսպանական երեկոյթ՝ ի նպաստ Սիւքին տնօրէն Պ. Լ. Ռամիրէզի։ Պիտի խօսինք այդ երեկոյթին վրայ՝ որ կը խոստանայ ամէնէն փայլուններէն մէկը ըլլալ, ինչ որ դիւրին է գուշակել այն պատրաստութիւններէն՝ որոնք հիմակուց կը կատարուին։

МЕР ՀԵՌԱԲՆԱԿ

ԱԶՆԻՒ ՅԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐՈՒՆ

Մեր Պատ. յաճախորդներէն անոնք որ ամրան եղանակին առթիւ օդափոխութեան կ'երթան, ինչպէս նաեւ անո՛նք որ միշտ գիւղաբնակ են, ի զո՛ւր սպասելու հարկէն պիտի ազատին, եթէ բարեհաճին միշտ առաւօտները յանձնել մեզ իրենց դեղագիրները, որոնք ամենամեծ խնամով և ճշդիւ կը պատրաստուին մեր դեղարանին նշանաքանին համաձայն։

Մեր Պատ. յաճախորդներէն ոմանք, երբեմն ակամայ մոռացմամբ, կը շարունակեն իրիկուան ուշ ատեն բերել կամ ղրկել մեզ իրենց դեղագիրները, որով բնականաբար չենք կրնար ժամանակին գոհացում տալ իրենց խնդրանքին, հակառակ մեր անխախտ սկզբունքին, որ է ժամը ժամուն գոհացնել մեզ եղած որ և է խնդրանք։

Ուստի հրապարակաւ նորէն կը խնդրենք մեր հեռաւոր Պատ. յաճախորդներէն որ բարեհաճին իրենց դեղագիրները առաւօտուն յանձնել կամ ղրկել դեղարանս, որպէս զի երեկոյին շուկայէն տուն դառնալու ատեն, իրենց դեղերը առանց վ՛այրկեան մը սպասելու։

Լ. ԿԻՒՄԻՒՇԵԱՆ
Տէր-տնօրէն Սուլթանիէ դեղարանի
Կէտիկ-Բաշա-Պաշլը Թիւ 5

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ամեն. Օրմանեան Ս. Պատրիարք Հայրը երէկ, իրիկուան կողմ, Բալաթի Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին գնաց աղօթեց, ու յետոյ պտոյտ մը կատարեց գերեզմանատան մէջ։

—Քաղաքական Ժողովի դեր-ատենապետ Վսեմ. Ստեփան փաշա Ասլանեան ու ատենադպիր Էլիաս էֆ. Զայեան, ինչպէս նաև անդամներէն Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան և Մկրտիչ էֆ. Ասաաեան երէկ առաւօտ խորհրդակցութիւն մը ունեցան Ս. Պատրիարք Հօր հետ։ Այս տեսակցութեան ներկայ էր նաև յարաբերական Դիւանի տեսուչ Կարապետ էֆ. Խաչատուրեան։

—Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդական Վսեմ. Գաբրիէլ էֆ. Նորատունկեան երէկ իրիկուն արձակուրդով Եւրոպա ուղեւորեցաւ՝ անձնական տկարութիւնը դարմանելու համար։ Նորատունկեան էֆէնտի Էմս և Վիշիի ջերմուկները պիտի երթայ։

—Ս. Հայրապետը անցեալ աւագ ուրբաթ օր, իրիկուան Թաղման հանդէսին նախագահեր է Թիֆլիսի Մայր Եկեղեցւոյն մէջ։ Աւագ շաբաթ օրը ցորեկուան մօտ Ս. Հայրապետը տկարութիւն մը ունեցեր է, որուն վրայ քաղքին ծանօթ բժիշկներէն Տօքթ. Նաւասարդեան, Գապաեան և Հաւուշեան, Ն. Ս. Օծութեան այցելելով բժշկական քննութիւն կատարեր և յանձնարարեր են որ քաղքէն դուրս բացօթեայ տեղ մը բնակի։ Ս. Հայրապետը իր տկարութեան պատճառաւ Ճրագալոյցի իրիկուան և Զատկի առտուան արարողութեանց չէ կրցեր ներկայ գտնուիլ։ Զատկին երկրորդ օրը, Ս. Հայրապետը փոխադրուեր է Թիֆլիսի արուարձան կողմը գտնուող Օրթա Ջալա թաղի Թայիրեան Մայրապետի այգին, ուր պիտի մնայ մինչեւ որ կազդուրուի։ Այդ տկարութեան պատճառաւ, Ն. Ս. Օծութիւնը անպայման կերպով յետաձգեր է իր ճամբորդութեան շարունակութիւնը։

—Ազատլըի եկեղեցւոյն քահանան և Թաղ. Խորհուրդը երէկ Ս. Պատրիարք Հօր ներկայանալով, նոյն եկեղեցւոյն վրայ քահանայ ձեռնադրուելու համար ընծայացու մը ներկայացուցին և խնդրեցին որ արտօնութիւն տրուի անոր որպէս զի Արմաշու Դպրեվանքը երթալով, որոշեալ ժամանակ մը կրօնական ուսմանց մէջ հրահանգուի։ Թաղ. Խորհուրդը յանձն կ'առնէ նաեւ պէտք եղած ծախքերուն համար այժմէն Ն. Սրբազնութեան տրամադրութեան ներքեւ դնել գումար մը։

—Մեծահարուստ ռուսահայ Պ. Ալէքսանդր Մանթաշեան 50,000 րուբլի նուիրեր է Թիֆլիսի առեւտրական դասակարգի վարչութեան. այդ գումարը պիտի յատկանայ Թիֆլիսի առեւտրական և մանիֆաքթիւրական մասնաժողովին ծրագրած այն առեւտրական նախնական վարժարանին՝ որուն նպատակն է կրթել առեւտուրի հասարակ ծառայողները (ստորին գործակատարներ, հաշուապահներ, եայլն)։ Այս նուիրատուութեան առթիւ, Թիֆլիսի Առեւտրական Ժողովը վճռեր է նորաբաց վարժարանը կոչել Պ. Ալ. Մանթաշեանի անունով։

—Մանկավարժական կիրակնօրեայ դասախօսութիւնները վաղը տեղի պիտի ունենան Բերայի Արհեստանոցի սրահին մէջ։ Ցովսէփ էֆ. Նուսուֆեան պիտի խօսի «Բնական և ուսողական գիտութեանց ուսուցման» վրայ և Մինաս էֆ. Չալեան պիտի բացատրէ «Բարոյական դաստիարակութիւնը»։

—Եղեսիայէն կը գրեն ապրիլ 11 թուականով. «Քաղաքիս վարչական ու դատական պաշտօնէից վերակազմութեան ձեռնարկուեցաւ անցեալ շաբթու՝ կուսակալէն եկած հրամանի մը համեմատ։ Ըստ սովորականին եղած հրաւէրին վրայ, մեր Առաջն. Տեղապահն ալ ներկայ գտնուեցաւ ընտրողական ժողովին, որ վարչական ժողովին ու նախնական դատարանի անդամներու ընտրութեան համար հարկ եղած ընտրելիներու նախացանկը պատրաստեց։ Ընտրութիւնները կը կատարուին նոյն պաշտօնական մարմիններու վիճակով կամ կարգով դադրած կէս մասին համար միայն։

—Թիֆլիսի մեր Թղթակիցը մեզի կը հաղորդէ հետեւեալ շահեկան տեղեկագիրը՝ որ լիակատար գաղափար մը կրնայ տալ անցեալ 1899 տարուան դեկտեմբերին Ախալքալաքի մէջ տեղի ունեցող սոսկալի երկրաշարժին աւերումներուն վրայ.—Ախալքալաքի տեղական ոստիկանութիւնը վերջապէս կազմեց հետեւեալ ցուցակը՝ զոր նոյնութեամբ ձեզի կը հաղորդեմ. ատով դուք կրնաք հասկնալ երկրաշարժին պատճառած ճշմարիտ վնասը.

Երկրաշարժէն ատեն աւերուած են հետեւեալ գիւղերը.

1. Մերենա, 130 տուն (117ը քանդուած), 1048 բնակիչ (86ը մեռած) 2158 անասուն (695 կորսուած)։

2. Բժանօ (Ճ. Ճճղալ).—125 տուն (117 քանդ.) 1160 բնակիչ (48 մեռ.) 2362 անասուն (160 կորս.)։

3. Էլիաթիւ.—72 տուն (69 քանդ.), 654 բնակիչ (9 մեռ.) 1323 անասուն (160 կորս.)։

4. Էլիաթիւ Սամսար.—54 տուն (51 քանդ.) 510 բնակիչ (27 մեռ.) 1810 անասուն (319 կորս.)։

5. Բալխօ.—48 տուն (45 քանդ.) 440 բնակիչ, 1328 անասուն (141 կորս.)։

6. Ազարեթ.—102 տուն (40 քանդ.) 1230 բնակիչ, 298 անասուն (34 կորս.)։

7. Թոկ-Սամսար.—50 տուն (39 քանդ.) 496 բնակիչ (46 մեռ.) 1010 անասուն (614 կորս.)։

8. Ականա.—66 տուն (31 քանդ.) 489 բնակ. (14 մեռ.) 608 անասուն (69 կորս.)։

9. Տրկնա.—21 տուն (19 քանդ.) 171 բնակիչ (3 մեռ.), 221 անասուն (22 կորս.)։

10. Լոմաաուրս.—26 տուն (18 քանդ.) 312 բնակ. 696 անասուն (16 կորս.)։

11. Մաջագիա.—78 տուն (17 քանդ.) 740 բնակիչ (1 մեռ.) 500 անասուն (49 կորսուած)։

12. Ալաթուման.—48 տուն (15 քանդ.) 422 բնակիչ (2 մեռ.) 393 անասուն (4 կորսուած)։

13. Ղատօ (Փոգալար).—38 տուն (12 քանդ.) 470 բնակիչ (1 մեռ.) անասուն (4 կորսուած)։

14. Ջխաբուլա.—38 տուն (11 քանդ.) 416 բնակիչ։ 206 անասուն։

15. Սիրք.—10 տուն (10 քանդ.) 120 բնակիչ, 271 անասուն (29 կորս.)։

16. Բարալէթ.—130 տուն (8 քանդ.) 1038 բնակիչ։

17. Օլաւերթ.—80 տուն (8 քանդ.) 652 բնակիչ (3 մեռ.) 359 անասուն (33 կորսուած)։

18. Կիրխ.—84 տուն (7 քանդ.) 793 բնակիչ, 118 անասուն (14 կորսուած)։

19. Բուղաշէն.—50 տուն (5 քանդ.) 466 բնակիչ, 2 անասուն (1 կորսուած)։

20. Արագովա.—128 տուն (5 քանդ.) 960 բնակիչ (1 մեռ.) 110 անասուն (12 կորսուած)։

21. Գոմ (Գոման).—110 տուն (4 քանդ.) 920 բնակիչ (3 մեռ.) 30 անասուն։

22. Բալանթա.—30 տուն (4 քանդ.) 252 բնակիչ, 74 անասուն (2 կորս.)։

23. Բզաւեթ.—45 տուն (3 քանդ.) 480 բնակիչ, 73 անասուն (9 կորս.)։

24. Արուլ.—89 տուն (2 քանդ.) 914 բնակիչ, 46 անասուն (5 կորս.)։

25. Խուլգամօ.—51 տուն (2 քանդ.) 451 բնակիչ (1 մեռ.), 100 անասուն (11 կորս.)։

26. Խանգօ.—130 տուն (2 քանդ.) 1109 բնակիչ (3 մեռ.)։

27. Կանճօ.—32 տուն (1 քանդ.) 390 բնակիչ։

28. Կոթելիա.—78 տուն (1 քանդ.) 381 բնակիչ, 37 անասուն (8 կորս.)։

Համագումար։—28 գիւղ, 1943 տուն (664ը քանդուած), 17784 բնակիչ (248ը մեռած), 15,140 անասուն (2427ը կորսուած)։

—Երէկ հրատարակեցինք Գարթալէն մեզի ուղղուած նամակ մը՝ որուն մէջ կը յիշատակուէր մասնաւորաբար տեղւոյն Թաղ. Խորհուրդին և վարժարանին Հոգաբարձութեան միջեւ ծագած անհամաձայնութիւնը՝ որ Պէզճեան ամիրայի կտակին շուրջը կը դառնայ։ Կը լսենք թէ Ուսումնական Խորհուրդը որոշեր է Կրթական Տեսուչ Փալազաշեան էֆէնտին Գարթալ ղրկել՝ տեղւոյն վրայ քննութիւն կատարելու և արդիւնքը տեղեկագրելու համար։

—Բարիզէն կը գրեն մեզ.—Շմիդի անունը կրող Եզնիկի գերմաներէն թարգմանութիւնը մեծ ութածալ հատոր մըն է 210 էջերէ բաղկացած. սկիզբը կը գտնուի ընդարձակ ներածութիւն մը կամ յառաջաբան մը, իսկ վերջը կը գտնուին քանի մը համեմատութեանց ցանկեր, Եզնիկի Ս. Գիրքէն առած օրինակներուն։ Թուղթը և տպագրութիւնը պատիւ կը բերէ Վիեննայի Մխիթարեանց տպարանին, այսինքն շատ մաքուր և գեղեցիկ է։ Գալով Եզնիկի թարգմանութեան, անմիջապէս ըսենք թէ մինչեւ այսօր եղած բոլոր թարգմանութեանց ամենակատարեալը կրնայ համարուիլ, ոչ թէ որովհետեւ հեղինակը յայտնի է իր հայագիտութեամբ, այլ մանաւանդ այնու՝ զի իրեն օգնական ունեցեր է՝ ինչպէս ինքն ալ կը խոստովանի՝ Հ. Գալէմքեարեանը, որ Եզնիկի վրայ ամենալուրջ քննադատութիւններ գրած է։ Մեր գաղափարը այն է թէ, այդ թարգմանութիւնը կատարողը ոչ թէ Շմիդն է, այլ Հ. Գալէմքեարեանը. որովհետեւ գրեթէ ոչ մէկ եւրոպացի լեզուագէտ կրնայ գտնուիլ որ Եզնիկի խրթին գրաբարը կարենայ հասկնալ։ Այս կրօնական և գիտական գիրքը կրնայ պէտք եղածին պէս հասկնալ ան՝ որ երկար տարիներ անով զբաղած է, անոր լեզուն ուսումնասիրած է՝ որպիսին է Հ. Գալէմքեարեան, իսկ Շմիդ՝ հաւանաբար՝ Գերմաներէնին ոճը սրբագրած է—թէպէտ մեր կարծիքին համեմատ Հ. Գալէմքեարեան լաւ գերմանագէտ ալ է։ Եւ արդէն գրքին իւրաքանչիւր էջին ծանօթութեանց մէջ Մխիթարեան Վերապատուելի Հօր անունը կը յիշուի։ Վերջացնենք ըսելով թէ Գալէմքեարեան Շմիդ թարգմանութիւնը գնահատելի գործ մըն է։

Քիչ ատենէն պիտի սկսի հրատարակուիլ Եզնիկի հայերէն աշխարհաբար թարգմանութիւնն ալ, որ չորս առանձին հատորներ պիտի ունենայ։

—Երեւան բնակող Ագուլեցի վաճառական Պ. Խ[illegible] Էլչիբեգեան 500 րուբլի նուիրեր է Երեւանի Թեմական վարժարանին՝ իր նոր հանգուցեալ ամուսնին յիշատակին։

—Ինչպէս այլ դէն ծանուցուած էր, Գատըգիւղի Մխիթարեան վարժարանին ուսանողները վաղը ցորեկ երաժշտական ու գրական հանդէս մը պիտի տան իրենց վարժարանին պարտէզին մէջ, ի Մոտա, մասնակցութեամբ խումբ մը երաժշտական ուսուցիչներու և արուեստասէրներու, որոնց պիտի առաջնորդէ Պ. Քարիկիօբուլօ։ Ցայտագիրը կը պարունակէ երաժշտական ընտիր հատուածներ որոնք պիտի նուագուին ու երգուին, և սիրուն օպէրէթով մը զոր պիտի ներկայացնեն արուեստասէր երիտասարդներ։ Սոյն հանդէսը կազմակերպուած է ի նպաստ աղքատ աշակերտներու և մուտքի գին որոշուած է մէկ մէճիտ։ Հանդէսը պիտի սկսի ցորեկուան ժամ 7ին (Ը. Թ.)։

Հանգուցեալ Նորատունկեան Ցարութիւն էֆէնտիի մահուան տարեդարձին առթիւ, յառաջիկայ կիրակի, Գեր. Տ. Վահրամ եպիսկոպոս Մանկունի Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ Թաղիս եկեղեցւոյն մէջ, և յետ աւարտման Ս. Պատարագի, հոգեհանգստեան պաշտօն պիտի կատարուի թէ՛ հանգուցեալին և թէ իր հօրը Նորատունկեան Ցակոբ էֆէնտիի հոգւոց համար։

Ցարութիւն էֆէնտի Նորատունկեան իր կենդանութեանը Թաղիս եկեղեցւոյն և վարժարանին վերաշինութեան գլխաւոր սատարողը եղած և անոնց բարւոք վիճակին հոգածու գտնուած ըլլալով, Թաղ. Խորհուրդս պարտ կը համարի հրաւիրել հանգուցեալին յիշատակը յարգողները ներկայ գտնուելու սոյն հոգեւոր արարողութեան։

Ի դիմաց Թաղ. Խորհրդոյ

Վ. Ատենադպիր — Ատենապետ
ԼԵՒՈՆ ՑԱԿՈԲԵԱՆ — ՎԱՀԱՆ ՄԱՆՈՒԷԼԵԱՆ

Օրթագիւղ, 28 Ապրիլ 1900

ՄԵՐ ԹԵՐԹՕՆԸ

Այսօր կ'աւարտի մեր Թերթօնը որ այնչափ բուռն հետաքրքրութեամբ կարդացուեցաւ ամէն կարգի ընթերցողներու կողմէ։ Երկուշաբթի պիտի սկսինք նոյնչա՛փ հետաքրքրական թերթօն մը՝ անգլիերէնէ թարգմանուած, որ ամէն օր Դ. էջին մէջ պիտի հրատարակուի կանոնաւորապէս։ Մօտ ատենէն պիտի սկսինք երկրորդ թերթօն մըն ալ՝ Գ. էջին մէջ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Արմաշու Դպրեվանուց Խնամակալութեան

Դպրեվանուց Վարչութիւնը կը փութայ ծանուցանել Արմաշու Զարխափան Ս. Աստուածածնի բարեպաշտ ուխտաւորաց թէ երթեւեկութեանց դիւրութեան համար պէտք եղած միջոցները ձեռք առնուած են նախկին տարիներու նման։

Հարկ չկայ ըսելու թէ երթեւեկութեանց դիւրութեան համար կարեւոր է Օսմանեան կամ Համիտիէ բէզէրէ ունենալ ի ձեռին, կայարաններու մէջ ցոյց տալու համար։

Նիկոմիդիայէ Արմաշ ճանապարհին ապահովութիւնն ալ կատարեալ է տեղական իշխանութեանց ձեռք առած կարգադրութեանց շնորհիւ, և վանքին կողմէ յատուկ պահապաններ կարգուած են ըստ սովորութեան՝ ուխտաւորաց ընկերակցելու համար։

Նիկոմիդիոյ մէջ գտնուող վանքին գործակատարները պիտի ջանան ուխտաւորաց պէտք եղած դիւրութիւնները ցուցնել և պատրաստել։ 5—5

21 ապրիլ 1900
(Կնիք Դպրեվանքի Վերատեսչութեան)

ԼՈՅՍ Շաբաթաթերթի 43րդ թիւը հրատարակուեցաւ այսօր հետաքրքրաշարժ ճոխ պարունակութեամբ։—Ցարեկան 50 վեցամս. 25 և հատը 1 ղրշ։

Դիմել առ Մարտիրոս Տէօզմէճեան, տնօրէն Լոյսի, Նորատունկեան խան, Ղալաթիա։

Հեռագիր

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԼՈՒՐԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Մայիս.—Լէտիսմիթէն կը հեռագրեն թէ Պօէրները Նաթալի մէջ կը հաւաքուին, Պըլըր զօրավարին յառաջխաղացութիւնը արգիլելու համար։

—Անգլիական գունդերը վանեցին Պօէրները՝ Զանտ գետին հիւսիսային կողմը բռնած անոնց դիրքերէն։ Լորտ Ռոպէրթս կը հեռագրէ թէ իր բանակին յառաջխաղացութիւնը կը կատարուի առանց մեծ ընդդիմութեան մը հանդիպելու։ Լորտ Ռոպէրթս Վէնթէրսպուրկ հասաւ, որ կը գտնուի Քրոնշթատ տանող ճամբուն վրայ։

—Քրիւկէր նախագահը յայտարարեց թէ պաշտօնական թուղթեր ունի որոնք կ'ապացուցանեն թէ անգլիական կուսակցութիւնը դաւադրութիւն մը կազմակերպած էր, հարաւային ափրիկեան հանրապետութեան տիրելու համար։

—Լորտ Ռոպէրթսի հեծելազօրքերը կը հալածեն Պօէրները որոնք հեռացած են Ուօրէնթընէն։ Տասը հազար Պօէրներ կանոնաւորապէս կը նահանջեն Լորտ Ռոպէրթսի յառաջխաղացութեան առջեւէն։

—Ազատականներու պետ Լորտ Ռոզպէրի, ճառ մը արտասանելով Կլասկովի համալսարանին մէջ, յայտարարեց թէ բանակը չի համապատասխաներ երկրին ներկայ կացութեան պէտքերուն։

—Մոռնինկ Լիտըր որ ազատական կուսակցութեան օրկանն է, կ'ըսէ թէ Անգլիացիները պէտք է միանան մաքառելու համար զինուորական ոգիին դէմ։

ՉԵՀԵՐԸ

ՎԻԷՆՆԱ.—Աւստրիոյ Երեսփ. Ժողովին մէջ Չեհերը իրենց խափանարար ընթացքը կը շարունակեն։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԵԼՒՄՈՒՏՔԸ

ՍՕՖԻԱ.—Ռուս ելմտական խորհրդական Պ. Քոպէքօ Ֆէրտինանտ իշխանին յանձնեց իր տեղեկագիրը, որուն մէջ խիստ կերպով կը քննադատէ պուլկարական ելեւմուտքը։

ՍՊԱՆԻԱ

ՊԱՐՍԷԼՈՆԱ.—Լուր կայ թէ սպանիական կառավարութիւնը Քաթալոնիոյ մէջ սահմանադրական երաշխաւորութիւնները առժամեայ կերպով պիտի չգործադրէ, որպէս զի այդ նահանգին մէջ ծայրայեղ գաղափարներուն վերջ մը դնէ։

ՏՈՆ ՔԱՐԼՈՍ

ՎԻԷՆՆԱ. — Կը ծանուցուի թէ Տոն Քարլոս Աւստրիա գացած է։

ԳԵՐՄԱՆԻԱ ԵՒ Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Ծերակուտական Պ. Լօճ ճառ մը արտասանեց, որով կը ջատագովէ ամերիկեան նաւատորմին յաւելումը, որպէս զի կարենայ դիմադրել Գերմանիոյ գերակշռութեան՝ հարաւային Ամերիկայի մէջ։ Գերմանիոյ կողմէն Դանիական կղզիներուն գնումը Մ. Նահանգաց դէմ թշնամութեան գործ մը կը նկատուի։

ՍԱԿԱՐԱՆ

Վերջացող շաբթուն մէջ թէեւ բաւական ելեւէջներ ունեցան գիները, բայց այսօր դարձեալ տկար կը մնան։ Միայն Թրանսվալի թուղթերը երէկուընէ այսօր 2 Ֆրի նոր բարձրացում մը ունեցած են, որով Բարիզի Սակարանին մէջ կարժեն 78 Ֆր., հոս 76 Ֆր. և Լոնտոնի մէջ 3 անգլիական ոսկի 12 սնդ։ Անգլիական քոնսոլիտէն ալ երէկուընէ այսօր «18 սնդ. և երեք քրդ. սանդիմ» բարձր է, այսինքն 100.50 է։ Թրանսվալի և Անգլիական քոնսոլիտէի այս նոր բարձրացումներէն դատելով Անգլիացիները յաջողման մէջ կ'երեւան, ըսել կ'ուզենք թէ —և ինչ որ շատոնց ըսած էինք—Թրանսվալի թուղթերու գիներուն ելեւէջները, ներկայ պատերազմին մէջ, Անգլիացիներուն յաջողելէն կամ ձախողելէն կախում ունին, և ոչ թէ անանկ կարգ մը համբակ սակարանական գրիչներու կարծածին պէս Լոնտոնի և Բարիզի սակարանական ջօջերու սարքած խաղերէն, ոչպէս կը կարծէին—կամ անգիտաբար համոզուած էին—կարգ մը «համայնագիտակ» անձեր։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ռ.	24	39
Ամէնէն բարձր գին	»	24	38
Ամէնէն վար գին	»	24	38
Րումէլիի Երկթ. զոց.	Ֆր.	119	25
Ամէնէն բարձր գին	»	119	30
Ամէնէն վար գին	»	119	25

ԲԱՑՈՒՄ 29 Ապրիլ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ռ.	24	38 1/2
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆր.	119	37 1/2
Օսմանիէ		—	—
Թէժի		—	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտի Ժէնէրալ Օթոմ.		3	34
Ծոս. Օթ. Նաւած է Վօլէօն	Օ. Ռ.	0	15
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	30
Թրամուէյ բաժնեթ.		670	—
» [illegible]		210	—
» պարտաթ.	Ֆր.	480	—
[illegible]	»	469	—
Թրանսվալ	»	77	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	15
Անգլիական ոսկի	»	110	—
Ռուս Էմփէրիալ	»	90	20
[illegible]	»	51	08
Մէճիտիէ արծաթ	»	108	06
[illegible]	»	97	10
Ռուբլի Թղթադրամ	Օ. Ռ.	»	60

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	108	27 1/2
» » » չէք	»	109	22
Բարիզ » »	Ֆր.	23	10
» » » չէք	»	23	95 1/4
Պէրլին [illegible] չէք	Մարք	18	69
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	22	12

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 11 Մայիս

Անգլիական Քոնսոլիտէ	100	50
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	—	—
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	22	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. զոց.	22	75
Օսմանեան Պանքա	1[illegible]	87
Ռուսական 1890	—	—
Հելլենական 5%	40	—

» Մօնօբօլ		45	—
Պուլկարական 1888		84	—
Էժիպսիէն ունիֆիէ		—	—
Տօմինիալ		101	—
Թրանսվալ		3	12
Այտըն երկաթուղի		10	—
Փոխառութ. [illegible]		25	425

ԲԱՐԻԶ, 11 Մայիս

Ֆրանս. Ռանթ 3%		100	92 1/2
» » 3 1/2%		103	—
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	23	05
) զոց.	»	23	05
» » Բ.	»	—	—
» » Գ.	»	—	—
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	575	—
Օսմանիէ	»	425	—
Րումէլիի երկաթուղի	»	121	—
Օսմ. Մաքսատուն	»	511	—
Օսմ. Թէժի	»	323	—
Եգիպտական թուղթ 4%		482	—
Քրէտի Լիոնէ		1131	—
Իտալական Ռանթ	»	95	10
Սպանիական արտաքին	»	72	62
Էժիպսիէն ունիֆիէ		—	—
Թրանսվալ	»	78	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	180
[illegible]	»	03	50

ՎԻԷՆՆԱ, 11 Մայիս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	249	80
Րումէլիի երկաթուղի	»	116	—
Օսմ. Թէժի	»	303	—

ՊԷՐԼԻՆ, 11 Մայիս

Ռուպլը	»	216	60
Րումէլիի երկաթուղի	»	117	50
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	295

ՊՐԻՒՍԷԼ, 11 Մայիս

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	22	90
Րումէլիի երկաթուղի	119	—

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ Երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՏՕՔԹԷՕՐ ՊՐՈՒՔՆԸՐ
ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Աչքերու ամէնէն ծանր բորբոքումները կը բժշկէ Ներարկումներով (injections hypodermatique) ամէնէն նոր ընդունուած դրութեամբ և կատարեալ յաջողութեամբ։

Բժշկական խորհրդակցութիւն ամէն առաւօտ ժամը 9էն (ը. ե.) մինչեւ կէսօր, իր աշխատանոցին մէջ, Բերա Սամալը Մէսճիտ փողոց Թ. 44։ Փողոցին մուտքը ճիշդ մօտ է ռուսական դեսպանատան։
596 1—30

ՏՈՔԹ. ՆԻՒՎՎԱՊ ԱԼԻ
ՀՆԴԿԱՍՏԱՆՑԻ ԱԿՆԱԲՈՅԺ

Հնդկաստանցի նշանաւոր ակնաբոյժ Նիւվվապ Ալի խան, որ երկար ատենէ ի վեր ակնաբուժութեան արհեստը կատարեալ ճարտարութեամբ ի գործ դրած է օտար երկիրներու և մանաւանդ կայսերական նահանգներու մէջ, և ամէն տեսակ հինցած և նոր աչքի հիւանդութիւնները դարմանած է կատարեալ յաջողութեամբ, այս անգամ Հնդկաստանէն վերադարձած ըլլալով Բերա, Թէքքէ Ճատտէսի 63լ թիւ տանը մէջ հաստատուած է։ Ամէն առտու ժամը երկուքէն մինչեւ ինը հիւանդներ կ'ընդունի, նմանապէս Չորեքշաբթի և Շաբաթ օրերը երկուքէն մինչեւ ինը ձրիաբար կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։ 580 10—30

ԽՆԱՅՈՂՈՒԹԻՒՆ

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ԼԵՒՈՆ Ժ. ՊԷՃՄԱՃՕՂԼՈՒ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Վոյվոտա փողոց,
Մաճրի խան, Թ. 2

Վերոյիշեալ դրամատունը ամէն տեսակ վաճառականական ու պանքայի գործառնութիւններ կ'ընէ։

Արժէթուղթեր աւանդ առնելով փոխատուութիւն։— Գաւառները և արտասահման ղրկուելիք գումարներու գանձում և առաքում։— Կտրօններու զեղչ, չէքեր՝ բովանդակ Թուրքիոյ և Ցունաստանի համար։—Այս դրամատան մէջ՝ ամսական 20-100 ղրշ. վճարելով կարելի է է գնել՝ Օսմանեան և Հելլենական երկաթուղիի պարտաթուղթեր, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէ, Վիլլ տը Բարի, Վիլլ տը Պրիւսէլ, Բարլետա, Վիլլ տը Բարիի քաղաքային թուղթեր, եայլն, այլն։

—)(34)(—

ՆԻՔՕԼ ՄԷՅՐԱ

ԿՌԱՊԱՇՏ ՀՆԴԻԿՆԵՐԸ

Դ. ՄԱՍ

ՏԱՃԱՐԻՆ ՀՐԴԵՀԸ

Դ.

ՄՆՈՒԵԱԼՆԵՐ ԿԱՆ ԶՈՐՍ ՊԷՏՔ Է ՍՊԱՆՆԵԼ

Վայրկեան մը չէրցաւ որոշում մը տալ իր առաջին զոհին նկատմամբ, բայց յետոյ անգթաբար Միս Տէպօրայի վրայ ուղղեց ռէվոլվէրը։

Երիտասարդ աղջիկը իրմէն քանի մը քայլ հեռուն էր, կրակ ըրաւ։

Չորս կուրծքէ միասին ելած մեծ աղաղակ մը խառնուեցաւ պայթման ձայնին։ Բէնսոն՝ մտածման չափ արագ, Տէպօրայի առջին նետուեցաւ, որպէս զի իր մարմինովը զայն պաշտպանէ, և գնդակը ինք ընդունեցաւ ճիշդ կուրծքին մէջտեղ։

Բայց երբ մուխը ցրուեցաւ, Սաւքրիանա զայն իր աջեւ տեսաւ, անվնաս, քիչ մը տժգունած, բայց ոտքի վրայ և ժպտուն։

Երիտասարդին ճիշդ կուրծքին վրայ պզտիկ սեւ ծակ մը կար։ Գնդակը հոն դպած էր, բայց բարեբաղդ դիպուածով մը «Նիբիթայի աչքին» հանդիպած էր և ադամանդին վրայ տափակցած։

Սուբրիանա՝ աչքերը խոշոր խոշոր բացած, զարմանքէն իր անխոցելի հակառակորդը կը դիտէր։ Ցանկարծ զէնքը ձգեց և ձեռքերով երեսը գոցեց ու գետինը ինկաւ։

Պատճառը այն էր որ, գերմարդկային երկիւղ մը զինքը պատած էր։ Արդէօք իր չաստուածները նուա՞զ հզօր էին այս օտարականներուն Աստուծմէն։

Ահաւասիկ բացայայտ հրաշք մը որ օտարականներուն նպաստաւոր միջամտութիւն մը ի յայտ կը բերէր։

Աստուածները իրեն դէմ վճիռ տուած էին։ Ցաղթուած էր։

Հազիւ թէ գետինը ինկած էր, երբ Սիթա, օձի պէս ճապուկ, մինչեւ ռէվոլվէրը սահեցաւ և զայն փութով վերցուց։

Ցետոյ զայն Բէնսոնին ներկայացնելով գոչեց.

—Շուտ, զայն սպաննեցէք։

—Շնորհ, էօկար, շնորհ պաղատեցաւ Տէպօրա՝, եթէ զիս կը սիրէք այս մարդուն արիւնը աչքիս առջեւ մի թափէք։

Բէնսոն այն ատեն իրեն սովորական եղող արտառոց գաղափարներէն մէկը յղացաւ։

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

THE MUTUAL LIFE INSURANCE COMPANY OF NEW-YORK

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 563 ՄԻԼԻՈՆ 961 ՀԱԶԱՐ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առաւաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Մ. Բ. ԼԷՕՆԱՌ, ընդհանուր գործակալ, Սուլթանհամամ խան, Կամուրջին մօտ, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։

PRINTEMPS

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ

345, Բերա, Մեծ փողոց, 345

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ

Տիկին,

Պատիւ ունինք ծանուցանել Ձեզ թէ Բերա, Մեծ Փողոց, Պօն Մարշէի դէմը, Թիւ 345, «Օ ՓՐԵՆԹԱՆ» անուն մեծ վաճառատուն մը հաստատած ենք որուն բացումը տեղի ունեցաւ ապրիլ 25ին։

Մեր Նորաձեւութեանց մթերքն են խիստ ընտիր բրդեղէններ, կերպասներ, մետաքսեղէններ և կանանց արդուզարդի յատուկ առարկաներ, որոնք արդէն Բարիզէն հասած են։ Բոլոր վաճառքներու ընտրութիւնը մեծ ուշադրութեամբ կատարուած է։

Մեր վաճառատան ապրանքները միմիայն ֆրանսական են, խնամով պատրաստուած ընտիր տեսակէ, և իրապէս չափաւոր ու աժան գիներով։

Ցուսալով որ Ձեր այցելութեամբ պիտի պատուէք զմեզ, կը խնդրենք, Տիկին, ընդունիլ մեր խորին յարգանքները։

ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

574 17—30

ՎԱՐԵՒՈՐՈՒԹԵՆԷ ՁՈՒՐԿ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Թեթեւ կերպով պաղ առնելով, կամ խիստ պաղ ըմպելի մը խմելով և կամ քրտնած մարմնով հովին դէմ կենալով և դեռ այս կարգի շատ մը աննշան պատճառներով մարդս շատ անգամ հարբուխի ենթարկուելով կը սկսի հազալ ու տառապիլ։ Եւ եթէ ենթակային կազմուածքը ընդունակութիւն ունի, հազերը կամաց կամաց կը տեղաւորուին։ Առողջութեան յարգը գիտցող մարդը աչալուրջ այս թեթեւ կարծուած պարագաներուն մէջ է որ, պէտք է փութայ անձը պաշտպանել վտանգաւոր հետեւութիւններէ. որովհետեւ ծանօթ ճշմարտութիւն մըն է որ հարբուխն ու հազը երբ երկար ժամանակ անխնամ ձգուին, վտանգաւոր հետեւանքներ կ'ունենան և մինչեւ իսկ թոքախտ կրնան պատճառել։ ՔՕՆԵՅԻ ՔԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ հրաշալի ազդեցութեամբ կը բուժեն շնչառական գործարաններու յատուկ հիւանդութիւնները, հազը, հարբուխը, կրծատապը, դժուարաշնչութիւնը, պրոնշիթը, թոքի բորբոքումը և բոլոր այս կարգի հիւանդութիւնները։ ՔՕՆԵՅԻ ՔԱՊՍԻՒԼՆԵՐԸ կը ծախուին մայրաքաղաքիս և գաւառներու մեծ դեղարաններն ու դեղի մթերանոցները։ 33—60

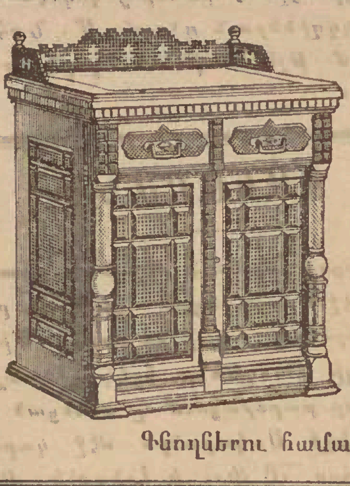

ՆԻՒ ՀՈՄ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԻԱԿ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

Որ կը մրցի միւս բոլոր կարի մեքենաներուն

ՓԱՐՋՈՒԹԵԱՄԲ

ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԵԱՄԲ

ԱՐԱԳՈՒԹԵԱՄԲ

ԹԵԹԵՒՈՒԹԵԱՄԲ

ԱԺԱՆՈՒԹԵԱՄԲ

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Կ. ՄԻԱՆԵԱՆ

Կեդրոնատեղին, Սիրքէճի, Քէօբրիւլի խան, Թիւ 3

Մասնաճիւղ, Ղալաթիա, Պէօյիւք Միլլէթ խան, 33

Գնողներու համար վճարման եւ ամէն տեսակ դիւրութիւններ 575

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ Տիեզերահռչակ հանքաւ

ՁԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։

ՏՈՔԹԷՕՐ Յ. ԱՐԱՊԵԱՆ

Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի

Ի Սիթէ տը Բերա, Թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ր. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբաս։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

—

Աղքատաց ձրի 490

ԴԺՈՒԱՐԱՇՆՉՈՒԹԻՒՆՆ ՈՒ ԿՈՒՐԾՔԻ ԻՋՈՒԱԾՔԸ

Եթէ չդարմանուին, վտանգաւոր են, մինչեւ իսկ խեղդամահ կը պատճառեն։ Կանոնաւոր շնչառութիւն չընողը, ծանր բեռան մը տակ կը ճնշուի, շնչափողերը կը խծլուին, և կուրծքը չի կրնար հանգիստ ընել։ Դարմանին համար բժիշկներ մտահոգ էին և գիտութիւնը գտաւ ԷՍԲԻԲԻ ՍԻԿԱՐԷԹՆ ու ՓՈՇԻՆ, որք հիմնապէս կը բուժեն, կուրծքի իջուածքը, հազն և շնչառական հիւանդութիւնները։ Բժիշկներ կը յանձնարարեն այս դեղը։ Բարիզի և եւրոպական ուրիշ հիւանդանոցներու մէջ միմիայն ԷՍԲԻԲ կը գործածեն այս հիւանդութեանց համար։ Կը ծախուի Բարիզ Սէն Լազար փողոց Թիւ 20 և մայրաքաղաքիս ու գաւառներու դեղարաններուն մէջ։ 497 25—52

Արտօնատէր ՋԱՐԵՀ ԽՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՔՈՄՓԱՆԻԱ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ամէն շաբաթ երկու անգամ կը մեկնի Լիվերփուլ և Միջերկրեայ ծովը [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
[illegible]	7718	[illegible]	4561
[illegible]	7718	[illegible]	3574
[illegible]	7391	[illegible]	2403
[illegible]	7283	[illegible]	2397
[illegible]	5587	[illegible]	2166
[illegible]	5517	[illegible]	2246
[illegible]	4809	[illegible]	2144
[illegible]	4557	[illegible]	1398
[illegible]	2143	[illegible]	1853
[illegible]	1878	[illegible]	12956
[illegible]	1616	[illegible]	12950
[illegible]	4345		

Ալեքթօ շոգենաւը, նաւապետ Հուիթ-ոըն, Լիվըրփուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻԿԸՐ

Joly et Seager

Մէյմէնէթլի խան, Թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Քարա Մուսթաֆա փողոց։ 25

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլ, Փորթոյ, Միջերկրեայ և Սեւ Ծովի Գծին Բանող [illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
[illegible]	3000	[illegible]	2300
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	3000	[illegible]	1500
[illegible]	2500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ

Ռէյթոլ խան

ՃԷՄՍ ՄՈՍ Ի ԸՆԿ.

194 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվըրփուլ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ** Մ. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Փոստի գործերու փողոց [illegible])

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենադժուարին ցաւած ակռաներն ալ անցաւ կը հանեն. [illegible]

Նորաձեւ ոսկեղէն, [illegible], կաուչուկ, և [illegible] ատամներ կը պատրաստեն, [illegible]

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին [illegible] կատարելագործեալ [illegible] միջոցաւ, [illegible]

Յ. Գ. Ջէնտիլիս կիրակի օրերն ալ (Փոստ [illegible]) [illegible]

Մասն.—Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ ՉՈՒՆԻՆՔ ։։ 197

Լ Ա Ն Գ Ք Ը

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԷՆԷՆ ՀԻՆ, ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԸ

Երաշխաւորութեան գումար 147 միլիոն.	1872էն մինչեւ 1897 վճարուած գումար 230 միլիոն։

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Գ. Պ. Կոմս Էտմոն Ջիչի, կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական, Նախագահ

» Ռուտոլֆ Հօէօս, Դեր-Նախագահ

» Ժօզէֆ Հօէօս, Կայս. և Թագ. մասնաւոր խորհրդական.

» Գօլոմօն Նաքօ, » » » »

» Անթուան Բրեքէշ տ'Օսթէն.

Թէոտոր Բօնձէն

Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարութեան Քոմիսէր

Գ. ԺԱՆ ՄԻՒՐ, Կայս. և Թագ. Նախարարական խորհրդական

Ընդհանուր գործակալ. ԼԻՕՆԷԼ ՔՕՆՏԻ

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ. Բերա, Թիւնէլի հրապարակը, Սարաֆօղլուի տունը։

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՀԱՄԱՐ 202

ՖԱԲՐ ԱՍ ՈՒԻԼԼԱՆ

ՖՐԱՆՍԻՍ ՖԱԲՐԻ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Մարսէյլ Հայտ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայ [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ալպանօ	1069	Գոմօ	1497	Կօգօ	1011	Մալմօ	724	Րօզարիօ	18[illegible]
Ալէքթօ	3607	Գօնկօ	2906	Կրոտօ	1895	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	111[illegible]
Անճէլօ	1541	Գօրզօ	895	Հէգօ	775	Մարգէլլօ	3709	Սիքիօ	173[illegible]
Արքօսգօ	2377	Ֆրէտօ	4811	Հիտալկօ	1581	Միրթօ	3557	Սիլվիօ	119[illegible]
Պոտօ	1832	Ֆոմէնօ	937	Հինտու	3720	Մէլօ	1057	Սէրօ	120[illegible]
Պօրօտէնօ	1264	Ֆալրօ	2383	Հօրադիօ	3600	Մօնթէվիտէօ	1735	Թասսօ	132[illegible]
Պրագօ	1078	Ֆրոտօ	1718	Հումպէր	598	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	184[illegible]
Պրիւնօ	841	Ֆինտօ	504	Իտօ	2354	Նէրօ	1088	Թօքիօ	382[illegible]
Պըֆֆալօ	4431	Կալօ	2454	Ճուանօ	3540	Օթէլօ	4100	Թօլէտօ	147[illegible]
Դէլրօ	1671	Կէլտօրատօ	1520	Ժուլօ	1080	Օնթարիօ	4035	Թորքիտօ	48[illegible]
Դոլֆինօ	1337	Կօտօ	1481	Կիլօ	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	243[illegible]
Ֆամէօ	1864	Ֆիտօ	954	Քօլպիրօ	3207	Պալէրմօ	1697	Վօլօ	191[illegible]
Գալօ	1094	Ֆինլանտ	1823	Քովէնօ	1700	Բօլօ	515	Վօլօ	128[illegible]
Ջիրտօ	2729	Գլատինկօ	849	Լէօ	1053	Բիալթօ	2329	Վոլթուռնօ	239[illegible]
Սիւէրօ	1834	Գրատէխգօ	4582	Լէօնտօ	2272	[illegible]	1663	Զէնօ	185[illegible]
Գիօ	2697	Գուիլէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	Րօլլօ	1613	Զէրօ	120[illegible]
Գօլօրատօ	4235	Կիդօնօ	1243	Լօրէնցօ	3191	Րօմէօ	1739		

Միտօրօ շոգենաւը, նաւապետ Փօյզ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Տուրօ շոգենաւը, նաւապետ Նիլ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է. ամսոյս 7ին և 21ին հոս կը սպասուի։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ՐԻՋՕ

Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա 377

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվըրփուլի եւ Արեւելեան Գծին Բանող [illegible]

Անուանք	Թոնօ	Անուանք
Վիրգօրիան	10500	Ֆլավիան
Ռոմէնիան	10500	Էսթրէշեան
Քէսդրիան	10500	Աքրօպոլ[illegible]
Լանդասդրիան	9000	Ալճէրիան
Ֆիլատէլֆիա	9000	Արմէնիան
Գօլօմպիան	8000	Ադէնիան
Ժօրճիան	8000	Անտօլիւխիան
Պոստոնիան	8000	Ալզաշիան
Ֆիրճինիան	8000	Լէսպիան
Ֆալէրնիան	3700	Միննօ
Վալօնիան	3700	Օբորդօ
Ֆլամինիան	3700	Իթալօն
Ֆապիան	3500	

Ապրանքի տեէքէն կը խնդրուի [illegible] ապրանքն ալ փոխադրելու կամ [illegible] մեքենայ մաքսատունէն հանելու համար [illegible] իրենց հրահանգը գրել չորսհեղակի [illegible] նուազն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար [illegible] ԷՏՎԱՐ ԼԱՅՈՒՍ [illegible]

Ղալաթիա, քարափին [illegible] հին տեղը մաքսատ[illegible]

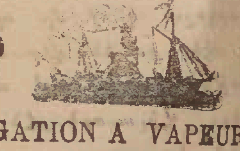

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻ[illegible]

Շաբաթուան երթեւեկութիւն

Ե.	2 15	Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէի [illegible]
Դ.	3 16	Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա [illegible] 10ին միջօրէէն առաջ [illegible] լով Աղեքսանդր [illegible], Բորտ-Սայիտ, [illegible]ֆա, Պէյրութ եւ Բ[illegible]։
Ե.	4 17	Օտեսա ժամը Օին միջօրէէն [illegible]
Ե₂	4 17	Ինէպոլու, Սինոպ, Սամսոն, [illegible] Կիրասոն, Տրապիզոն, Բիզէ և [illegible] Բաթում ժամը 1ին յետ միջօրէի
Ուր	5/18	Օտեսա ժամը 4ին յետ միջօրէ[illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

ՍՊԱՍՈՒԱԾ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

Մայիս 14ին Մինկրէլի, Անատոլ[illegible]

ՄԵԿՆՈՒՄՆԵՐ

Մայիս 15ին Մինկրէլի, Մարսիլիա[illegible]

Տոմսեր ուղղակի Բարիզի համար.

Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. Ձ.[illegible] 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ Քարա[illegible] վրայ։ 516 Թ. ՌԸՊՈ[illegible]

Մուրացկանին մօտենալով, իր զէնքին փողը անոր կուրծքին կրթնցուց։

Այս հայումէն Սուքրիանա սարսռաց, իր աչքերը, առանց արտայայտութեան, երիտասարդին դէմքին վրայ յառեց։

—Կեանքդ ձեռքս է, ըսաւ Բէնսոնէ անոր։

Եւ որովհետեւ Սուքրիանա ձայն չէր հաներ, և անզգայ կեցած էր։

—Խմէ՛, ասիկա, ըսաւ երիտասարդը։

Ու ձախ ձեռքով խիցը հանուած սրուակ մը երկնցուց, որ մռզական քնացուցիչ ըմպելիին մնացորդ մասը կը պարունակէր։

Սուքրիանա սրուակը յափշտակեց անհասկնալի նշաններով։ Քիչ մը ժամանակ աչքերը վրան յառեց և յետոյ մէկ ումպով մէջի եղածը խմեց։

Հազիւ թէ խմած էր երբ իր դիմագիծերը փոխուեցան, երջանկութեան արտայայտութիւն մը կը տեսնուէր դէմքին վրայ. բերանը կիսաբաց, կարծես Նիրվանայի հեշտանքները կը ճաշակէր։

Ցանկարծ բառնցքները սեղմեց, և գետնին վրայ անկենդան ինկաւ, մինչդեռ իր վերջին շունչին հետ, սա խորհրդաւոր խօսքը կը լսուէր.

—Անքայալ Քաննամայա։

Բէնսոնէ Փաքիրին անշնչացած մարմինը վերցուց և զայն մինչեւ Նիքիթայի բագինը տարաւ։ Հոն թանկագին քարերով անկողին մը շինեց և վրան տարածեց Սուքրիանան։

Այս շլացուցիչ գերեզմանին մէջ Փաքիրը վերստին մ'գական քունով մը պիտի քնանար, ո՛վ գիտէ այս անգամ որքա՛ն ատեն։

. . . .

Բէնսոնէ իր գործը աւարտեց և վերստին ճամբայ ելլելու կը պատրաստուէին, երբ Տէպորա իրեն մօտեցաւ մեղմիւ։

Իր նուրբ և սպիտակ ձեռքը դրաւ անոր ափին մէջ ու թեթեւ կերպով դողացող ձայնով մը.

—Սիրելի Էտկար, ըսաւ, քանի քանի անգամ քու կեանքդ ինծի համար վտանգի դրիր։ Ես իմս մէկ անգամ միայն կրնամ քեզի նուիրել, միթէ այսչափը կը բաւէ՞...։

ՎԵՐՋ Բ. ՄԱՍԻՆ

ՎԵՐՋԱԲԱՆ

Պզտիկ խումբը առանց ո և է տեղ հանդիպելու, մինչեւ Նիճիկիւլի պանդոկը հասաւ։ Խորհրդաւոր մեհեանին մէջ տեղի ունեցած դէպքերէն և ոչ մէկը արձագանգ գտած էր պզտիկ գիւղին մէջ։

Բայց պանդոկը կարծես ոգեւորուած էր, և ծառաները կը սկսէին պանդոկապետին երկար բացակայութեան վրայ կասկածի երթալ։

Փախստականները քիչ մը ժամանակ հոն կեցան, և իրենց պայուսակներն ու ձեռք մը հագուստ առնելով Պէնկալօր ուղեւորեցան։

Այս քաղաքակրթեալ քաղքին մէջ, բժիշկներ և դեղեր գտան։ Պ. Թոքսըն գնաց տեղական իշխանութեանց պէտք եղած վկայութիւնները տալու։ Յետոյ երկաթուղիով Բոմպէյի գացին։ Հոն տասնըհինգ օրուան չափ հանգիստէ մը վերջը Տէպորա վերստին իր առողջութիւնը գտաւ։

Աւելորդ է ըսել թէ Սիթա անոնցմէ չէր բաժնուած։ Երկու պարագայ շատ կ'ուրախացնէին պզտիկ քրմուհին. նախ թէ իր թախանձանքին զիջանելով, Պ. Թոքսըն իրեն խոստացած էր հետը Ամերիկա տանիլ, երկրորդ, շնորհիւ Տէպորայի առատաձեռնութեան, կրցած էր եւրոպական հագուստներ հագնիլ, ինչ որ զինքը շատ հպարտացուցած էր։

Սակայն պէտք է խոստովանիլ որ այս եւրոպական տարազին տակ պզտիկ Սիթա նուազ սիրուն կը թուէր որքան իր քրմուհիի հագուստին տակ որ իրեն գեղանի դէմքին կախարդիչ հրապոյր մը կու տար։

Մեկնումի ժամը հասաւ։

Մեր չորս ճանապարհորդները նաւ նստելու համար կամրջակին վրայ ոտքերնին դրած էին, երբ մարդ մը, բազմութիւնը ճեղքելով, Սիթայի մօտեցաւ և անոր դաշոյնի ուժգին հարուած մը տուաւ։

Բարեբաղդաբար, երիտասարդ աղջկան մէկ յանկարծակի շարժումը զէնքը ճամբէն շեղեցուց, և հազիւ թէ դպաւ։

Իսկոյն մարդը ձերբակալեցին և վրան գլուխը խուզարկեցին։

Բասիրն էր, Նիճիկիւլի պանդոկապետը, վայրագ Նիրվանականը, որ մոլեռանդութենէն մղուած այս եղբայրասպանութիւնը կ'ընէր։

Դիպուածով և շնորհիւ երիտասարդ Հնդկուհիին պաղարիւնութեանը, վէրքը շատ թեթեւ էր։

Մարդասպանը ոստիկանութեան յանձնուեցաւ, և ճամբորդներուն մեկնիլը տեղի ունեցաւ առանց ուշանալու։

Կը հասկցուի որ Պ. Թոքսըն իր Մասնաւոր Թանգարանը խեղճ վիճակի մէջ գտաւ։ Բայց գոնէ Սուքրիանայի արթննալուն պատճառը որ զինքը այնքան կը հետաքրքրէր, հասկցաւ։ Իր ելեկտրական խուցին դուռները բաց գտաւ։

Նոյնպէս բաւական մեծկակ հաշիւ մը՝ Ելեկտրական ոյժի գործածման Ընկերութենէն, որուն բաժանորդն էր։ Մուրացկանը ի՛նչպէս որ կը գուշակուի, մօքէն չէր անցուցած դադրեցնել ելեկտրական հոսանքը, որ իր աշխատանոցէն մեկնելէն ի վեր անդադար կը սպառէր։

Շիքակօ վերադարձէն ամիս մը վերջը Բէնսոնէի և Տէպորայի ամուսնութիւնը կատարուեցաւ։

Որովհետեւ երիտասարդը կաթոլիկ էր և իր խօսեցեալը բողոքական, երկու ամուսնական արարողութիւն պէտք եղաւ։

Կատարեալ երջանկութիւնը չի կրնար ճշգիւ նկարագրուիլ, վասն զի զայն ունեցողները, խնամով կը պահեն։

Բայց թէեւ կատարելապէս երջանիկ, Բէնսոնէ անգործ չէր կրնար կենալ։ Երիտասարդը հրաժարեցաւ գիտութենէն, որուն համար հակում մը չէր ունեցած և միաբարով ըսաւ Մասնաւոր Թանգարանին։

Միայն թէ իր գործունէութեան յագուրդ տալու համար, լրագիր մը հիմնելու գաղափարը ունեցաւ, բայց այնպիսի լրագիր մը որ նոր ըլլար, մեծ և լաւ կազմակերպուած, ճիշդ Ամերիկացւոց մտածածին նման։

Նիւիորքի Աչքը պէտք եղած դրամագլուխը հայթայթեց։

Բէնսոնէի թերթին առաջին թիւը ելաւ անցեալ դեկտեմբերին, թէ՛ Ֆրանսերէն և թէ՛ Անգլիերէն։ Միանգամայն Ամերիկայի և Քանատայի ընթերցողներուն սահմանուած։ Թերթը բազմաթիւ թղթակիցներ ունի, որոնց մեծագոյն մասը, Ամերիկայի մէջ եղած սովորութեան համաձայն գեղեցիկ սեռի [illegible] պատկանին։

Այս թղթակիցներէն մէկն է մի[illegible] Թա բարեկամուհին։

Երիտասարդ Հնդկուհին, որուն [illegible] կան ձիրքերը Միս Տէպորայի և իր [illegible] շնորհիւ զարգացած են, կատա[illegible] մեր արեւմտեան քաղաքակրթու[illegible] ընդունակ եղած է. իր տեղեկագ[illegible] ըը կու տայ ախորժելի ոճով [illegible] դէն տեղական մամուլին մէջ [illegible] բաւ կը վայելէ։

Իր աշխատութեան սենեակին [illegible] կինը կախած է Բասիրի դաշոյնը [illegible] իր ձերբակալութեան պահուն [illegible] ձգած էր։ Հասարակ զէնք մըն է, [illegible] շատ մօտէն քննելով վրան [illegible] երկու բառերը կը կարդացուին. «Ան[illegible]յալ Քաննամայա»։

ՎԵՐՋ

ՀԻՆ ԳԻՆԻ

Երեսուն [illegible] ուան, բժիշկներու կողմէ յանձ[illegible] ուած նոր ապաքինածներու և [illegible] նութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օ[illegible] գիւղ, Հանգուցեալ մուխթար [illegible] աղայի տունը։